

શ્રીસ્વામિનારાયણ મંદિર, કારેલીબાગ-વડોદરાથી પ્રકાશિત

સત્સંગ સેવક

જાન્યુઆરી-૨૦૨૩

આવ્યો રૂડો ધનુર્માસ...

સ્મરણ વર્ષ
સં. ૨૦૭૯

ઉતારાણ પર્વ... ઓળી પર્વ...

Fly a Kite

સે વાલા
મનુ મહાદેવ
અમારા કામ,
અર્થ કરવે આ
દોષોરૂપી પનગો
ભરણા.
લો ન...

આજી
જ્ઞાન
ઉપાસના
ધર્મ ભક્તિ
વેરાગ્ય

WELCOME
2023

Shreeji Vile

૪ સહોદરા અમારી જાણી
મહિમાથી
જલદથી રેજો લો

અનુક્રમણિકા

૩

કાવ્યકૃપા

- પ.પૂ. શ્રીગુરુજી

૪

કથામૃતમ્

- પ.પૂ. શ્રીગુરુજી

૬

સ્મરણનું મહત્ત્વ શું ?

- સાધુ ઈશ્વરચરણદાસ

૮

હરિનાં હિતકારી વચન

- સાધુ વર્ણવિશદાસ

૧૦

પોતાને અપડેટ કરો

- સાધુ અનાદિસ્વરૂપદાસ

૧૨

સત્સંગની દિવ્યતા

- સાધુ પ્રસન્નવદનદાસ

૧૩

શા માટે ?

- સાધુ સંકીર્તનદાસ

૧૪

આધ્યાત્મિક વિજ્ઞાન

- સાધુ ચિત્સાગરદાસ

૧૭

અંતરનો અરીસો

૧૮

કૃપા સંભારો... કૃતજ્ઞ રહો...

- સાધુ આત્મીયસ્વરૂપદાસ

૨૦

પ્રેરક પ્રસંગ

- સાધુ સાકારસ્વરૂપદાસ

૨૧

ચાલો ઘરસભા કરીએ

- દિવ્યાંગભાઈ ઠક્કર-આણંદ

૨૨

Health Tips

- ડો. દિવ્યેશભાઈ પટેલ-વડોદરા

૨૩

બાળકિલ્લોલ

૨૬

સત્સંગ સમાચાર

: આશીર્વાદ :

પ.પૂ. ધ. ધૂ. ૧૦૦૮ આચાર્ય
શ્રીરાકેશપ્રસાદજી મહારાજ-વડતાલધામ

: સંસ્થાપક :

પ.પૂ. સદ્. શ્રીજ્ઞાનજીવનદાસજી
સ્વામી-કુંડળધામ

સત્સંગ સેવક

વર્ષ : ૧૯, અંક : ૧, જાન્યુઆરી-૨૦૨૩
(કુલ પેજ ૧ થી ૨૮)

તંત્રીશ્રી : સાધુ અચ્યુતદાસજી
સહતંત્રીશ્રી : સાધુ નંદકિશોરદાસજી

મુદ્રક : પ્રવીણ પ્રિન્ટીંગ, વડોદરા

:: માલિક તથા પ્રકાશક ::

શ્રીસ્વામિનારાયણ મંદિર, કારેલીબાગ-વડોદરા

વાર્ષિક લવાજમ : રૂ. ૪૦/-

૪ વર્ષ લવાજમ : રૂ. ૧૫૦/-

૧૫ વર્ષ લવાજમ : રૂ. ૫૦૦/-

પરદેશમાં ૧૫ વર્ષ લવાજમ : રૂ. ૮૫૦/-

'સત્સંગ સેવક' દર મહિનાની પહેલી
તારીખે પ્રકાશિત થાય છે.

પ્રકાશન સ્થળ તથા પત્ર વ્યવહાર
સત્સંગ સેવક કાર્યાલય

શ્રીસ્વામિનારાયણ મંદિર, કારેલીબાગ,
વડોદરા-૧૮, ફોન : ૦૨૬૫-૨૪૬૨૬૨૮

www.swaminarayanbhagwan.org

satsangsevak@kundalldham.org

काव्यकृपा

भगवानका स्मरण करने में बल प्रेरक इस दोहों को कंठस्थ कर के जीवन में आत्मसात् करने से भगवान बहुत प्रसन्न होंगे ।

हरिस्मृति

हरि की अखंड स्मृति ही, ज्ञान मेरा है साध्य।
हरिस्मरण न टूटने दू, ओर सब है असाध्य॥०१॥

पढना सीखना लिखना, बोलना आदिक ज्ञान।
दैहिक क्रिया व नेट में, याद रखो भगवान॥०२॥

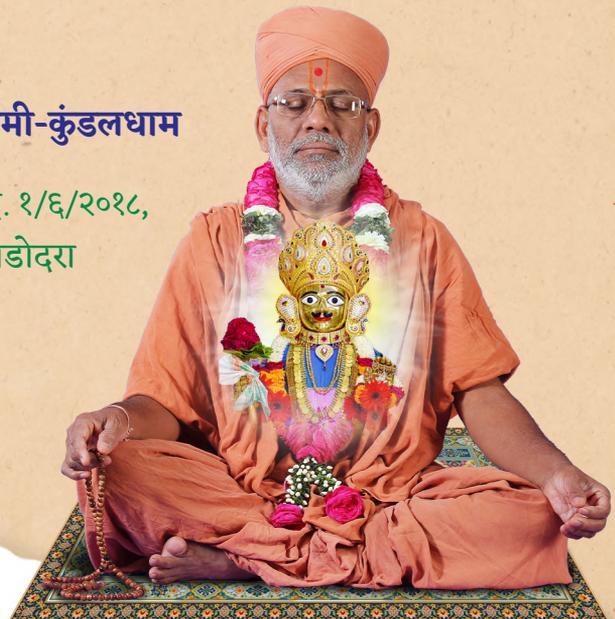
अपने साध्य हरि की जो, भूला दे स्मृति ज्ञान।
वो कभी नहीं चलेगा, सतत रहो सावधान॥०३॥

एक दिन में प्रभु हमें, कोल दस हजार बार।
ज्ञान करते है परन्तु, लाईने व्यस्त हमार॥०४॥

: रचयिता :

प.पू.सद्.श्रीज्ञानजीवनदासजी स्वामी-कुंडलधाम

सं. २०७४, अधिक ज्येष्ठ वद-३; दि. १/६/२०१८,
शुक्रवार; सुबह ६:०० am वडोदरा

કથામૃતમ્ પ્રભુપ્રેમનો સરળ ઉપાય

- પ.પૂ.સદ્.શ્રીજ્ઞાનજીવનદાસજી
સ્વામી-કુંડળધામ

આજે સવારે પૂજામાં હરિસ્મૃતિનો પાંચમો માહાત્મ્ય ચિંતામણિ સાંભળ્યો. એમાં સદ્. નિષ્કુળાનંદ સ્વામીએ મહારાજની બહુ સારી સ્તુતિ લખી છે.

મૂર્તિ તમારી સુખકારી-જીવન જાણું છું;
છો અવતારના અવતારી-જીવન જાણું છું.
મહાસમર્થ છો મહારાજ-જીવન જાણું છું;
વળી આપે રાજાધિરાજ-જીવન જાણું છું.

વહાલા ભક્તો ! આ હરિસ્મૃતિનો પાંચમો ચિંતામણિ એકાવન કડીનો છે. જેમાં કેવળ મહારાજનો અતિશય મહિમા કહેવાયો છે. આ ચિંતામણિમાં મહિમા તો આપણા માઇન્ડમાં ન સમાય એટલો બધો લખ્યો છે. જો એમાંનો એકાદ શબ્દ પણ પચે અર્થાત્ આપણા જીવનમાં ઉતરે તો તો બધાં પાપ ખતમ થઈ જાય, જીવ ભગવાનમાં જોડાઈ જાય. બધુંય પચે પણ મહિમા પચાવવો બહુ ભારે છે.

એક મુઠ્ઠી જ મગ ખાધા હોય અને એ જો સારી રીતે પચી જાય તો શરીર પુષ્ટિ પામે અને સુખ થાય, પણ એક કિલો બદામ ખાઈ ગયા હોઈએ કે એક લિટર ઘી પી ગયા હોઈએ પણ જો તેનું પાચન ન થયું હોય તો તે ઊલટાનું નડે; એમ મહિમા બહુ ગાયો પણ જીવનમાં પ્રેક્ટિકલ ઊતર્યો નહિ તો તેનો અપચો થયો ગણાય. એક મહિમા જ એવો છે કે, તે જ્યારે સમજાશે ત્યારે આપમેળે ભજન થાશે, આપમેળે સુધરી જવાશે, બધી જ આજ્ઞાઓ સહજતાથી પળશે.

ભગવાન બહુ મોટા છે, કાળ-કર્મ અને માયાથી

પર છે, અનંત કોટી બ્રહ્માંડના રાજાધિરાજ છે, લક્ષ્મીજીના પતિ છે, અનંત મુક્તોના સ્વામી છે, અક્ષરધામના અધિપતિ છે; આમ બહુ પ્રકારે આપણે ભગવદ્મહિમા ગાઈએ છીએ. પરંતુ એ પ્રકારનો મહિમા ગાવાથી આપણને તેની ડાયરેક્ટ ફીલિંગ આવતી નથી, પણ એ પરમેશ્વરે આપણા માટે જે કાંઈ કર્યું હોય એને યાદ કરીએ ત્યારે રડવું આવી જાય.

દા.ત. કોઈ આખી દુનિયાનો રાજા હોય તેનો આપણે મહિમા ગાઈએ, તોપણ આપણે આપણાં મા-બાપને સંભારીએ ત્યારે તેમાં જેવું હેત થાય તેવું પેલા રાજાને સંભાર્યું ન થાય. આપણાં મા-બાપ તો પૂરાં ૨૫ વીંધા જમીનના પણ માલિક ન હોય, તોપણ મા-બાપે આપણા માટે કાંઈક કર્યું હોય, તે યાદ કરીએ ત્યારે આપણે ગળગળા થઈ જઈએ છીએ. મા-બાપમાં જેવો ભાવ છે તેવો ભાવ ચક્રવર્તી રાજાને યાદ કરીએ તોય તેમાં થાય નહીં. એ રાજા નથી કે એ મોટા નથી, એવું નથી; પણ તેમણે આપણા માટે સ્પેશિયલ કાંઈ કરેલું નથી એટલે તેમાં મા-બાપ જેવું હેત થતું નથી. તેમ ભગવાને આપણા માટે જે જે કર્યું છે તેને આપણે યાદ રાખીએ, ગાઈએ, સંભારીએ તો એ ભગવાનમાં આપમેળે હેત થવા માંડે.

ભગવાનના ઉપકારો વિચારવા એ ઉપાય આમ તો નાનો લાગે, પરંતુ ભગવાનમાં હેત કરવા માટે સૌથી સારો ઉપાય છે. એક વીંધાનો મોટો બંગલો હોય તેમાં પ્રવેશવાનો દરવાજો ૮-૧૦ ફૂટનો હોય, તે દરવાજાને મારેલું તાળું તો માત્ર ચાર-પાંચ ઇંચનું જ હોય અને એ તાળાની ચાવી તો માત્ર બે ઇંચની જ હોય ! છતાં બંગલામાં પ્રવેશવા માટે તે બે ઇંચની ચાવી જ શ્રેષ્ઠ

ઉપાય ગણાય; એમ ભગવાને આપણા માટે ભલે સાવ નાનું એવું કામ કર્યું હોય, તોપણ તેને સંભારીએ તો એ પ્રભુમાં હેત ઉપજાવવા માટે ચાવી જેવું શ્રેષ્ઠ ગણાય. એનાથી જ ભગવાનમાં હેત થાય.

હે પ્રભુ ! તમે અનંત કોટી બ્રહ્માંડના રાજાધિરાજ છો, તેમ કહેવાથી કાંઈ બધાને હેત થાતું નથી. કેમ જે, આપણે મંદીમાં અટવાઈ ગયા હોઈએ ત્યારે રાજાધિરાજપણાનો પાવર આપણને કાંઈ કામનો નથી હોતો, પરંતુ એવા ટાણે ભગવાન કોઈ મદદ કરે તે જેવા મીઠા લાગે, તેમાં જેવું હેત થાય તેવું કેવળ લુખો મહિમા કહેવા-સાંભળવામાં ન થાય. માટે નિષ્કુળાનંદ સ્વામી કહે છે,

એવા મોટા છો મહારાજ-જીવન જાણું છું;
તે મળ્યા છો મને આજ-જીવન જાણું છું.

હે મહારાજ! આપ બહુ જ મોટા છો અને એવા મોટા આપ, તે આજ મને મળ્યા છો. હે ભગવાન ! મારે ડાયરેક્ટ આપની સાથે જોડાણ થયું છે. મારે આપની શુદ્ધ ઉપાસના છે, તમારા સંતો-ભક્તોનો યોગ છે માટે હું તો અતિશે ભાગ્યશાળી થઈ ગયો છું.

વહાલા ભક્તો ! આપણે ભગવાનને 'બહુ મોટા બહુ મોટા' એમ કહ્યા કરીએ, પણ તે આપણને સાક્ષાત્ મળ્યા ન હોય તો કેવળ વાતો કરવાથી શું મતલબ ? જેમ સવારથી સાંજ સુધી છપ્પનભોગનાં વખાણ કરીએ, પણ તેમાંથી એકેય વાનગી આપણા મુખમાં ન આવે તો તેનાથી શું સુખ થાય ? જ્યારે નિષ્કુળાનંદ સ્વામીને તો ભગવાન સાક્ષાત્ મળ્યા હતા એટલે મહારાજનો આભાર વ્યક્ત કરતાં આવું બોલે છે :-

તે તો નાથ કરી છે દયા-જીવન જાણું છું;
તે ગુણ કેમ કરી જાય કહ્યા-જીવન જાણું છું.

હે પ્રભુ ! તમે જે મને મળ્યા છો એમાં મેં કાંઈ માથા નીચે સોપારી મૂકીને ઊંઘા માથે તપ કર્યું નથી, પરંતુ કેવળ દયા કરીને તમે મળ્યા છો. આ જે તમારો ગુણ છે એનું વર્ણન હું કેમ કરું ?

તમે મે'ર મુજ પર કીધી-જીવન જાણું છું.

કોઈ માણસ કોઈને એમ કહે કે, 'તમે મારા માટે જે કર્યું છે તેને હું જાણું છું' તે બહુ સારી વાત કહેવાય, કૃતજ્ઞતા કહેવાય. સ્વામી કહે છે, 'હે ભગવાન ! તમે મારા ઉપર જે મહેર કરી છે, દયા કરી છે; એની મને ખબર છે. એ હું જાણું છું. ભૂલી નથી ગયો. હું કૃતઘની નહિ થાવ. મારા માટે કરેલાં તમારાં બધાં જ કાર્યોનો

વિચાર હું કરું છું, તેનો આભાર પણ માનું છું.' પરંતુ આપણે નિષ્કુળાનંદ સ્વામીની જેમ ગદ્ગદભાવે પ્રભુના ઉપકારો યાદ કરતા નથી. ભૂલી જઈએ છીએ, એ જ આપણી અજ્ઞાનતા છે, કૃતઘનીપણું છે.

વળી બૂડતાં બાંધ્ય ગ્રહી લીધી-જીવન જાણું છું.

હે ભગવાન ! તમે ન મળ્યા હોત, તો હું ભવસાગરમાં અથડાઈ અથડાઈને સુખ-દુઃખરૂપી ખારું પાણી પીને હેરાન થઈ જાત અર્થાત્ લખચોરાશીમાં જન્મ-મરણનાં દુઃખો ભોગવતો હોત; પણ તમોએ મને તમારો આશરો, આ સંપ્રદાય, આ સત્સંગ, આ સંતો-ભક્તો આપીને તે દુઃખોમાંથી મને બાવડું ઝાલીને ઉગારી લીધો છે.

જે જે કર્યો તમે ગુણ-જીવન જાણું છું;
બીજો કરે એવો કુંણ-જીવન જાણું છું.

હે દયાળુ ! તમે મારા ઉપર જે જે ગુણો કર્યા છે, કહેતાં ઉપકાર કર્યા છે એવા ઉપકારો બીજા કોણ કરી શકે ?

તમે બિરુદ પાળ્યું તમારું-જીવન જાણું છું;
જોયું નહિ કર્તવ્ય અમારું-જીવન જાણું છું.

હે વાલમજી ! અમે ઘણા જન્મમાં આપની આજ્ઞા લોપીને જેમ તેમ વર્ત્યા હોઈશું; તોપણ તમે તમારું બિરુદ ભૂલ્યા નથી. અમારાં કેટલાંક અયોગ્ય કર્તવ્યોને પણ નહિ જોઈને તમે દયા કરીને અમને મળ્યા છો.

તમે ગર્ભવાસ ત્રાસ ટાળ્યો-જીવન જાણું છું;
એ તો આડો આંક જ વાળ્યો-જીવન જાણું છું.
જનમતાં જતન કીધી-જીવન જાણું છું;
મારી બહુનામી બહુવિધિ-જીવન જાણું છું.

અતિ ભયંકર એવો ગર્ભવાસનો ત્રાસ તે તમે ટાળ્યો. હે બહુનામી ! કૃપા કરીને મને મનુષ્યજન્મ આપ્યો. વળી, જન્મ વેળાએ તમે મારું બહુ જ રક્ષણ કર્યું. મારાં અંગોમાં કોઈ ખોડખાંપણ થાવા દીધી નહિ, સાંગોપાંગ સંપૂર્ણ માનવશરીર આપ્યું. આ આપની બહુ મોટી કૃપા છે.

વહાલા ભક્તો ! આમ જો ભગવાનના આપણી ઉપર કરેલા ઉપકારો યાદ કરીએ, રોજ ભગવાનનો આભાર માનતા રહીએ તો હરિવરમાં અનહદ હેત થાય. આંખમાંથી આંસુ સુકાય નહીં, એટલા બધા ભગવાને આપણા ઉપર ઉપકારો કર્યા છે. માટે પ્રભુમાં પ્રેમ વધારવા તેમણે આપણા ઉપર કરેલા ઉપકારો યાદ કર્યા કરીએ... પ્રભુનો પાડ માન્યા કરીએ... ●●●

સ્મરણ વર્ષ
21. 2023

સ્મરણનું મહત્વ શું ?

લેખક : સાધુ ઈશ્વરચરણદાસ ગુરુ : પ.પૂ.સદ્.શ્રીજ્ઞાનજીવનદાસજી સ્વામી

વહાલા ભક્તો ! આ સં.૨૦૨૩ના વર્ષનું નામ પૂ.ગુરુજીએ 'સ્મરણ વર્ષ' આપ્યું છે. આ વર્ષે આપણે શ્રીહરિનું વધુમાં વધુ સ્મરણ કરવાની ટેવ ખાસ પાડવાની છે.

સંસારમાં તથા સત્સંગમાં બંને જગ્યાએ એક નિયમ છે કે, જેનું જેટલું મહત્ત્વ-માહાત્મ્ય મનાય તે માટે તેટલી વધુ મહેનત થાય, તેમાં તેટલો રસ વધી જાય, તેનો તેટલો ઇશક સહજ લાગી જાય.

જેને ડોલરનું મહત્ત્વ કે અમેરિકન લાઇફનો મહિમા સમજાય છે તે વ્યક્તિ હજારો અંતરાયો ઉલ્લંઘીને પણ અમેરિકા જવા ઉતાવળો થાય છે, તેમ જેને પાણવીના પૂંજા ડોડિયા, મઢાના જેઠા મેર કે ખોપાળાના મયાદાદાની જેમ ભગવાનની મહત્તા મનાય જાય છે તે મહારાજને માટે પોતાનું સર્વસ્વ ફના કરવા તત્પર થઈ જાય છે. આનો અર્થ એ થયો કે જો આપણે સૌથી પહેલાં ભગવન્નામ સ્મરણનો મહિમા સમજી શકીએ તો તીવ્રતાથી સ્મરણ કરી શકીશું.

વચનામૃતમાં વાલમજીએ આવી કહ્યું છે, "ભગવાનની ઉપાસના કરવી ને ભગવાનનાં ચરિત્ર ગાવાં-સાંભળવાં

ને ભગવાનનું નામસ્મરણ કરવું ને પોતપોતાના ધર્મમાં રહેવું, એવી રીતે પોતાના જીવનું કલ્યાણ થવું તે કાંઈ કઠણ નથી, એ તો જેમ વહાણમાં બેસીને સમુદ્ર તરવો એવો સુગમ માર્ગ છે. (વચ. મ.૩૫)

જેમ આપબંને એટલાન્ટિક સમુદ્ર ઓળંગવો અશક્ય છે, પણ સ્ટીમર કે પ્લેનના સહારે સાગર પાર જવું સહજ શક્ય છે, તેમ શ્રીહરિની આજ્ઞા અને ભક્તિના સહારે આત્યંતિક કલ્યાણ અતિ સહેલું છે. તેમાં એક બાબત છે ભગવાનનું નામસ્મરણ કરવું.

શ્રીહરિનું સ્મરણ એટલે આ લોકથી અક્ષરધામ સુધી લઈ જતી દિવ્ય ફ્લાઇટ. આપણે પુરુષોત્તમને પામવું છે, તેમને પ્રસન્ન કરવા છે. તેમની ચિરંતન સેવા માટે ધામમાં જવું છે; તેનો સૌથી સહેલો ઉપાય છે- શ્રીહરિનું સ્મરણ કરવું. જો આપણે સતત શ્રીજી સ્મરણ કરીશું તો ચોક્કસ સહેજે જ શ્રીહરિને પામી જઈશું.

આપણને એક પ્રશ્ન થાય કે, મહારાજનો મહિમા મને હજી એટલો સમજાયો નથી કે શ્રીહરિનું અખંડ સ્મરણ થાય. તો તે માટે મારે શું કરવું ? તો તેનો જવાબ સદ્.શ્રીમુક્તાનંદ સ્વામીએ આપ્યો છે,

સ્વામિનારાયણનું સ્મરણ કરતાં,
અગમ વાત ઓળખાણી રે,
નિગમ નિરંતર નેતિ કહી ગાવે,
પ્રગટને પ્રમાણી રે....

સ્વામિનારાયણ ભગવાનનું સ્મરણ કરતાં-કરતાં મને એક અગમ-રહસ્ય વાત ઓળખાઈ ગઈ છે કે વેદો જેને નિરંતર નેતિ નેતિ કહી પોકારે છે તે આ પ્રગટ પુરુષોત્તમ સ્વામિનારાયણ ભગવાન પોતે છે. સ્વામિનારાયણ... સ્વામિનારાયણ... એમ અતિ ભાવથી સ્મરણ કર્યા કરીશું તો વેદ-વેદાંત વગેરે શાસ્ત્રો જેનો મહિમા ગાય છે તે પ્રગટ પ્રભુ શ્રીહરિ યથાર્થ ઓળખાઈ જશે. ભગવાન વેદ વ્યાસજીએ પણ કહ્યું છે -
સ વેદ ધાતુઃ પદવીં પરસ્ય, દુરન્તવીર્યસ્ય રથાઙ્ગપાણેઃ।
યોઽમાયયા સન્તતયાઽનુવૃત્યા, ભજેત તત્પાદસરોજગન્ધમ્।।
(ભાગવત - ૧/૩/૩૮)

જે કોઈ નિષ્કપટપણે-નિષ્કામભાવે ભગવાનનું ભજન સતત નિયમિતપણે કર્યા કરે છે તેને સર્વોપરી ભગવાનનો મહિમા સમજાય જાય છે. શ્રીહરિનું સતત સ્મરણ એવું ચમત્કારી છે કે, તેનાથી શ્રીહરિનું માહાત્મ્ય યથાર્થપણે પ્રકાશિત થઈ જાય છે.

એક રાજાની કુંવરી અતિ રૂપાળી અને ભગવાનની ભક્ત હતી. તેના રૂપમાં એક પુરુષ અતિ આસક્ત થયો. પછી તેને પરણવાની આશામાં માંદો થઈ મરવા પડ્યો. ત્યારે તે ભગવદ્ભક્ત કુંવરીએ એક ઉપાય બતાવ્યો. જો તે પુરુષ છ મહિના સુધી રૂપ રૂપના ધામ એવા ભગવાનની એકાંતમાં આરાધના કરે તો ભગવાન કૃપા કરી લગ્નનો સંકલ્પ પૂરો કરશે.

તે પુરુષ પરણવાની આશાથી પ્રભુને પોકારવા મંડી પડ્યો, તો છ મહિનામાં એ ભાઈ ભગવાનનો મહાભક્ત બની ગયો. પછી તો તેણે જ રાજકુંવરીને પરણવાની ના પાડી દીધી.

આમ પ્રભુને પામવું અને પ્રભુનો મહિમા સમજવો એ બન્ને બાબતનો એક અનોખો ઉપાય છે- ભગવાનનું ભાવથી ભજન કરવું. શ્રીહરિનું સ્મરણ કર્યા

કરવું. આપણી મા સમા સદ્.શ્રીમુક્તાનંદ સ્વામીએ કહ્યું છે,

સ્વામિનારાયણ સ્વામિનારાયણ કહો રે મન મેરા,
એહી હૈ મહામંત્ર સાર, મીટે ભવફેરા,...

હે મારા મનકા ! હવે તું સ્વામિનારાયણ સ્વામિનારાયણ એવો અખંડ જાપ કર્યા કર. કેમ જે, જગતમાં જેટલા મહામંત્રો છે તે સર્વેનો સાર - શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ઠ મંત્ર આ સ્વામિનારાયણ મંત્ર જ છે. એનો જાપ જપવાથી ભવભટકણ ટળી જાય એવો એ સમર્થ મંત્ર છે.

રટહું નામ અષ્ટ જામ, ટરે તાપ તેરા,

માયા-મોહાદિ મીટે નાવે જમ તેરા...

હે મન ! હવે તું આ સ્વામિનારાયણ મહામંત્રનો જાપ અખંડ કર તો તારાં સર્વે તાપ-દુઃખ ટળી જાય. મોહ-માયાદિ સર્વે દોષો પણ નાશ થઈ જાય. પછી જમનું તેડું તો આવે જ ક્યાંથી ? આવો આ સ્વામિનારાયણ મંત્રના જાપનો મહિમા છે.

કદાચ આપણાં કર્મ કઠણ હોય, પૂર્વના પાપે સુખ-શાંતિ મળતાં ન હોય અને અનેક પ્રકારના પ્રોબ્લેમોનો સામનો કર્યા જ કરવો પડતો હોય તો તેનાથી છૂટકારો મેળવવાનો ઉપાય પણ સ્વામી બતાવે છે -

સ્વામિનારાયણ સ્વામિનારાયણ સમરો સુખકારી,
મનવા એહી જપત જાપ કટત કર્મ ભારી.

સદા સુખકારી સ્વામિનારાયણ મંત્રના જાપ કરવાથી ભારેમાં ભારે પાપ પણ ધોવાઈ જાય છે. ભોપાલના એક વણિક દીવાનને મુસ્લિમ બાદશાહે કરોડ રૂપિયાનો દંડ કર્યો. વ્યાપકાનંદ સ્વામીએ તેને સ્વામિનારાયણ મહામંત્રનો જાપ કરવાનું કહ્યું. તેણે સંતવિશ્વાસે મંત્રજાપ શરૂ કર્યો તો પ્રભુએ તેનો દંડ ભરી દીધો. માટે આપણે પણ દુઃખી મટીને સદા સુખી થાવું હોય તો સ્વામિનારાયણ મહામંત્રનું સ્મરણ કરતા જ રહેવું. આવો મોટો મહિમા સમજી ચાલો આપણે સહુ રાત-દિવસ શ્રીહરિનું સ્મરણ કરવા મંડી પડીએ. ●●●

હરિનાં હિતકારી વચન

આહાર શુદ્ધૌ

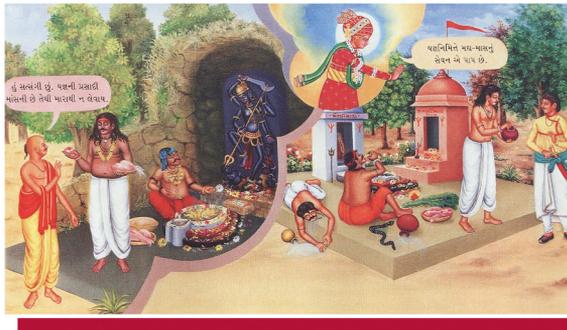
સત્ત્વ શુદ્ધિ:

લેખક : સાધુ વર્ણવિશદાસ ગુરુ : પ.પૂ.સદ્.શ્રીજ્ઞાનજીવનદાસજી સ્વામી

ભગવાન શ્રીસ્વામિનારાયણે પોતાના આશ્રિતો ઉપર અતિ કરુણા કરી આ ઘરતી પર પધારી આત્યંતિક કલ્યાણનો એક રાજમાર્ગ કંડાર્યો. જેમાં પંચવર્તમાનરૂપી કેડી કંડારી. કે જે, અનેક મુમુક્ષુ જીવોને આ લોક અને પરલોકમાં સુખીયા કરવા માટે દીવાદાંડીરૂપ છે. જેમાંનું એક વર્તમાન એટલે માટીત્યાગ અર્થાત્ માંસભક્ષણ નિષેધ. જે આહારશુદ્ધિ-વિચારશુદ્ધિ પર અસર કરે છે.

પ્રાચીન કાળથી જ ભારતમાં શાકાહારી સંસ્કૃતિ રહી છે, પણ આજ ધોર કળિયુગમાં માંસાહારનું પ્રમાણ વધતું જાય છે; ત્યારે સ્વામિનારાયણ ભગવાને શિક્ષાપત્રી શ્લોક-૧૫માં પોતાના આશ્રિતોને આજ્ઞા કરી છે કે “જે માંસ છે તે તો યજ્ઞનું શેષ હોય તોપણ આપત્કાળમાં પણ ક્યારેય ન ખાવું.” આ આજ્ઞાથી મહારાજે મનુષ્યની આસુરી-હિંસક પ્રકૃતિઓ છોડાવી સદ્ગુણોનું સિંચન કરી એક ભદ્ર સમાજનું નિર્માણ કર્યું છે. આમ, અનેક પ્રકારની સ્થૂળ અને સૂક્ષ્મ હિંસાનો ત્યાગ કરાવી, સંયમી રહી અહિંસા ધર્મનું દૃઢપણે પાલન કરાવ્યું છે.

વાસ્તવમાં માંસાહારી આહાર એ મનુષ્યનો આહાર નથી. ઈશ્વરે મનુષ્યો માટે માંસાહારી ભોજનનું સર્જન નથી કર્યું. શ્રીમદ્ભાગવત આદિક સત્શાસ્ત્રો અને સંતો-મહાપુરુષોએ જ માંસાહારનો નિષેધ કર્યો છે એવું નથી, પરંતુ હાલના સારા સારા સંશોધકો પણ

એવું માને છે કે નોનવેજ એ મનુષ્યનું food નથી ને ભગવાને માનવશરીરની રચના પણ શાકાહારી ખોરાકને અનુકૂળ કરી છે.

વૈજ્ઞાનિક ડો.થોર્નલીન લખે છે કે, ‘A man's Anatomy Comparing him to other animals both externally and internally reveals that fruits and vegetables were his natural diet.’ તથા આલ્બર્ટ આઈન્સ્ટાઈન જણાવે છે કે, “શાકાહારી ભોજનની આપણી માનસિક સફાઈ પ્રક્રિયા પર નોંધપાત્ર અસર પડે છે. જો દરેક વ્યક્તિ તેને અપનાવે તો શાકાહારી માનવ ઇતિહાસનો માર્ગ બદલી શકે છે.”

માંસાહાર એ હિંસક પ્રાણીનો આહાર છે. જે તામસી અને રાજસી ગુણ ધરાવે છે. આવા આહારની આપણા વિચારો પર ખૂબ મોટી અસર થાય છે. પ્રાણીઓના શરીરમાં તામસ ઘટકનું પ્રમાણ વધારે હોય છે. માંસનું સેવન કરવાથી આ તામસ ઘટક આપણા શરીરમાં આવે છે, પરિણામે આપણે પણ તમોગુણી થઈ જઈએ છીએ. માંસાહારની મનુષ્ય પર શારીરિક અને માનસિક બંને

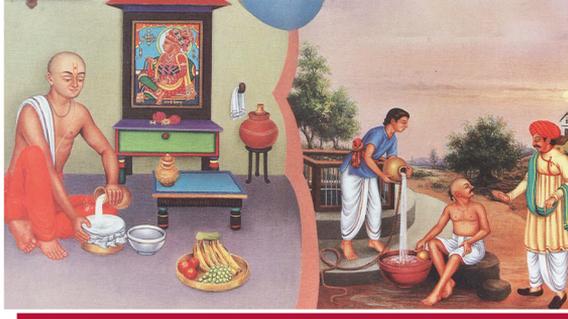
રીતે ખરાબ અસર થાય છે. માનસિક વિચારો વિકૃત થાય છે ને લાંબા સમય બાદ શરીર સ્વાસ્થ્ય ખોરંભાય છે. માંસાહારમાં પ્રોટીન, ચરબી વગેરે વધુ પ્રમાણમાં હોવાથી આપણું શરીર વધુ પડતી સ્થૂળતા પ્રાપ્ત કરે છે. અને

સ્થૂળતામાંથી અનેક રોગો થાય છે. WHOના એક અહેવાલ મુજબ માંસાહાર વિશિષ્ટ પ્રકારના ચેપનું કારણ બને છે. આપણે જે પ્રાણીનું માંસ ખાતા હોઈએ, તેને જો કોઈક રોગ હોય તો તે રોગના જીવાણુ માંસાહાર દ્વારા આપણા શરીરમાં આવે છે અને તેમાંથી જીવલેણ રોગો થવાની સંભાવના ખૂબ વધી જાય છે. તેના કારણે થતી સૌથી જાણીતી બિમારીઓમાં હૃદયની બિમારીઓ, હાઈપરટેન્શન, છાતી અને પેટનું કેન્સર, કોરોના કે અન્ય રોગો થવાની શક્યતા છે. પાચનક્ષમતા નબળી બને છે.

માંસાહારને કારણે શરીરમાં રહેલા ન્યૂરોટ્રાન્સમીટર્સ છૂટાં પડે છે, જે માનવીના કેન્દ્રીય મજ્જાતંતુને ઉશ્કેરે છે, તેનાથી વ્યક્તિની વર્તણૂક તામસી બની જાય છે. શાકાહારી લોકો માંસાહારી લોકો કરતાં વધુ પાતળા હોય છે. તેમનો BMI તંદુરસ્ત હોય છે, બ્લડપ્રેશર નિયંત્રિત હોય છે અને કોલેસ્ટ્રોલનું સ્તર પણ નીચું હોય છે. અજ્ઞાની માણસો

એવું માને છે કે Non-veg foodમાંથી વધુ પ્રમાણમાં પ્રોટીન તથા પોષકતત્ત્વો મળી રહે છે; પરંતુ હાલમાં ન્યૂટ્રીશન સાયન્સ જણાવે છે કે, વિવિધ ફળો, લીલા શાકભાજી, દૂધ, છાશ, મલાઈ, ચોખ્ખું માખણ અને ઘી વગેરેમાં નોનવેજ

કરતાં પણ વધુ પ્રમાણમાં પ્રોટીન હોય છે. તેમજ અનાજમાંથી પુષ્કળ પ્રમાણમાં આપણા શરીરને જરૂરી પોષકતત્ત્વો મળી રહે છે. આમ બધી દૃષ્ટિએ શાકાહારી ખોરાક નોનવેજ કરતાં ઉત્તમ છે.

આ ઉપરાંત માંસાહાર કરવાથી ભગવાનની આજ્ઞા લોપાય, પાપ લાગે એ તો નફામાં.

સ.ગુ.શ્રીનિષ્કુળાનંદ સ્વામી યમદંડમાં કહે છે કે-

માંસ ખાઈ પશુ મનુષ્યનું, થાય નરનારી પ્રસન્ન;
તેહ જાય જમપુરીએ, પડે રક્ષોગણ ભોજન.
માર્યા નરપશુ અવતરી, ત્યાં રાક્ષસના ગણ થાય;
જેમ ખાધું તું માંસ તેહનું, તેમ તેનું એહ જ ખાય.

જે સ્ત્રી-પુરુષો માંસ ખાય છે તેઓ રક્ષોગણ નરકમાં પડે છે. અહીંયાં જે પશુઓને માર્યા હતાં તેઓ ત્યાં રાક્ષસો થાય છે. પછી તેઓનું માંસ જે લોકોએ ખાધું

હતું તેના બદલારૂપે તેઓ તેવી જ રીતે ખાય છે. ઘણા લોકો એવું માને છે કે આપણે તો માત્ર ખાઈએ છીએ, એમાં આપણને હિંસાનું પાપ ન લાગે. તે વિશે મનુ મહારાજ કહે છે કે, “૧. માંસની અનુમતિ આપનારો, ૨. તેના ટુકડા કરનારો, ૩. પશુને મારનારો, ૪. ખરીદનારો, ૫. વેચનારો, ૬. રાંધનારો, ૭. ઉપાડી લાવનારો અને ૮. ખાનારો આ આઠય પશુના ઘાતક-હત્યારા છે ને સર્વેને હિંસાનું સરખું પાપ લાગે છે.” માટે આપણે આ આજ્ઞા ભૂલથી પણ ન લોપાય તેનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ.

આજના આધુનિક યુગમાં આ આજ્ઞા પાળવા અને મહારાજને રાજી કરવા ખૂબ સાવધાની રાખવાની જરૂર છે. કેમ જે, આજકાલ અમુક સારી હોટલોમાં બનાવવામાં આવતાં foods તેમજ બેકરીઓની બનતી વાનગી જેવી કે, ફૂકીઝ, કેક, પેસ્ટ્રી, બ્રેડ અને ચોકલેટ વગેરે બનાવવામાં મોટે ભાગે માંસાહાર(ઇંડા)નો ઉપયોગ કરવામાં આવે

છે. વધુમાં, કેટલાક પ્રકારના આઈસ્ક્રીમ અને દવાના કોટિંગ (capsule) બનાવવામાં જિલેટીનનો ઉપયોગ થતો હોય છે કે જે પ્રાણીઓનાં આંતરડાંમાંથી મળે છે. તેથી જાણીતી કેન્ડી, ચોકલેટ, આઈસ્ક્રીમ,

બેકરીઓની આઈટમો વગેરે ખાતા પહેલાં ચેક કરવું જરૂરી છે. મહારાજે શિક્ષાપત્રીમાં આજ્ઞા કરી છે કે, જે ઔષધ, દારૂ તથા માંસ તેણે યુક્ત હોય તે ઔષધ ક્યારેય ન ખાવું ને ગાળ્યા વિનાનું જે જળ તથા દૂધ તે ન પીવું. ઘરમાં વપરાતાં મસાલા, શાકભાજી વગેરેને સારી રીતે શુદ્ધ કરી પછી જ તેનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ જેથી અજાણતા પણ આજ્ઞા ન લોપાય. જો આવી નાની-નાની બાબતોમાં પણ આપણે સાવધાન રહીશું તો વહાલા મહારાજ ખૂબ રાજી થશે. વળી શુદ્ધ આહાર કરવાથી આપણાં તન-મનની શુદ્ધિ રહેશે અને વિચારો પણ સારા રહેશે. વિચારો સારા હશે તો આપણે ભગવાનને પામવાના માર્ગમાં ઝડપથી આગળ વધી શકીશું. એટલે જ કોઈએ કહ્યું છે, ‘આહાર તેવો ઓડકાર.’ આહાર શુદ્ધો સત્ત્વ શુદ્ધિઃ, સત્ત્વ શુદ્ધો ધ્રુવા સ્મૃતિઃ।(છાં.૭-૨૬-૨)

●●●

Self
Update

પોતાને અપડેટ કરો

લેખક : સાધુ અનાદિસ્વરૂપદાસ ગુરુ : પ.પૂ.સદ્.શ્રીજ્ઞાનજીવનદાસજી સ્વામી

એક સૂફી સંત હતા. તેઓ ભગવાનનું ભજન કરતા, ખૂબ ધીરજવાન હતા અને સદા સૌનું ભલું થાય તેવા નાનાં મોટાં કાર્યો કરતા. પરંતુ તેમનો એક પાડોશી ખૂબ ઈર્ષાળુ હતો. તે સતત આ સંતને હેરાન કરવા કાંઈ ને કાંઈ અટક્યાળા કર્યા કરતો.

એક વખત તેણે આ સંતના ઘરની સામે જ્યાંથી આ સંતને રોજ બહાર જવાનું ને પાછા આવવાનું થાય ત્યાં ટોઇલેટ બનાવ્યું. તે પાડોશી જાણી જોઈને ટોઇલેટને ઘણા દિવસ સુધી સાફ ન કરે, તેથી તે અતિશય ગંધાય. પરંતુ સંતને જ્યારે જ્યારે ત્યાંથી આવવા-જવાનું થાય ત્યારે તેઓ પોતાના નાકે રૂમાલ રાખી શાંતિથી પસાર થઈ જાય, ન તેઓ અકળાય કે ન અપસેટ થાય કે ન પાડોશી ઉપર ગુસ્સે થાય.

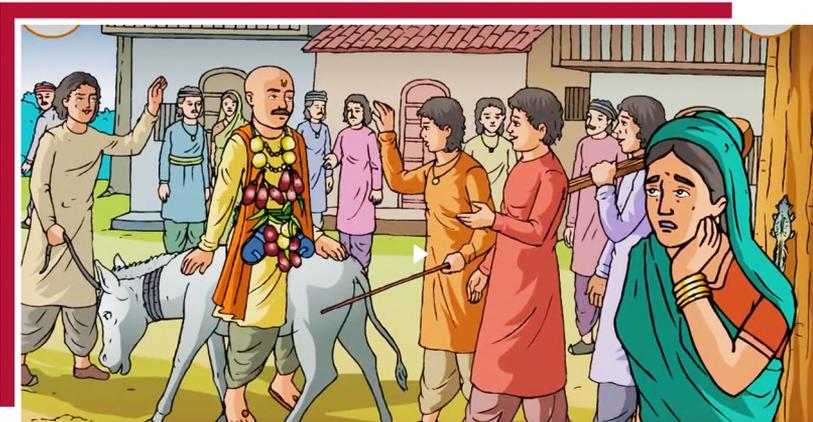
સંતને તો એક કઠોર હૃદયને કોમળ બનાવવું હતું, એટલે જ્યારે જ્યારે તે પાડોશી આ સંતને ભેગો થાય, ત્યારે ત્યારે તેને પ્રેમથી આવકારીને બોલાવે. સમય જતાં એકવાર તે પાડોશી બિમાર પડ્યો, પરંતુ તેની ચાકરી કરનાર કોઈ ન હતું. જ્યારે આ સૂફી સંતને તેની ખબર પડી, ત્યારે તેઓ તેમના ઘરે ગયા અને તેની સાર-સંભાળ લીધી. પછી તેણે આશ્ચર્ય

પામીને સંતને પૂછ્યું, “તમે જ્યારે ગંધાતા ટોઇલેટની બાજુમાંથી નીકળો છો, ત્યારે તમે અકળાતા નથી ?” ત્યારે સંતે સ્મિત કરતાં જવાબ આપ્યો કે, “એમાં અકળાવાની કે ગુસ્સે થવાની શી જરૂર છે ? હું તો નાકે રૂમાલ રાખીને પસાર થઈ જાઉં છું ને એમાં મારે કાંઈ ખર્ચ નથી કરવો પડતો.”

સંતની આવી સમજણ અને અપકાર ઉપર પણ ઉપકાર જોઈને તેનું હૃદય પીગળી ગયું ને સંતના પગમાં પડી ગયો. સંતના નિઃસ્વાર્થ પ્રેમે તેની ઈર્ષ્યાને ઘોઈ નાખી. આથી જ કોઈક સુજ્ઞ જને કહ્યું છે કે,
મલયાચલગન્ધેન ત્વિન્ધનં ચન્દનાયતે।
તથા સજ્જનસજ્જેન દુર્જનઃ સજ્જનાયતે।।

મલયાચલચંદનના સંગથી બળતણ તરીકે વપરાય તેવું તુચ્છ લાકડું પણ ચંદન જેવું બની જાય છે, તેમ સજ્જનના સંગથી દુર્જન પણ સજ્જન બની જાય છે.

વહાલા ભક્તો, સંતે જો ટાણે સમજણ અને સાધુતા રાખી, તો પોતે સુખી ને શાંત રહી શક્યા અને પોતાને હેરાન કરનારનું પણ હૃદય પરિવર્તન કરી દીધું.

મહારાષ્ટ્રમાં સંત તુકારામ થઈ ગયા. તેઓ ભજન કર્યા કરે. એક વખત હુતાશનીના દિવસે ગામનાં છોકરાંઓ ભેગાં થઈ તેમની પાસે આવ્યાં અને ફાગ(હોળી નિમિત્તે બોલાતા અપશબ્દો) બોલવાનું કહ્યું. ત્યારે સંત તુકારામે ના પાડી. એટલે તે છોકરાંઓને રમત સૂઝી. તેમણે સંતના માથે મુંડન કરીને ચૂનો ચોપડ્યો; અવળે ગઘેડે બેસાડી ગાજર અને રીંગણાંની માળા પહેરાવી; પછી હાથમાં ગઘેડાનું પૂંછડું પકડાવી આખા ગામમાં હુરિયો બોલાવતાં ફેરવ્યા.

તુકારામ તો તેમની મસ્તીમાં હતા, પરંતુ તેમનું આવું ઘોર અપમાન જોઈ તેમનાં પત્ની જાનબાઈ તો રોવા લાગ્યાં. તે જોઈ સંત કહે, “રુવે છે શું કામ ? આમાં શું ખોટું થયું ? માથે વાળ વધી ગયા હતા, ને મારી પાસે પૈસા તો હતા નહીં, તે આ મફત મુંડન થઈ ગયું...! વળી માથે ચૂનો ચોપડ્યો છે, તે ખોડી મટાડશે. વળી આપણાં લગ્ન થયાં ત્યારે ક્યાં ફૂલેકું નીકળ્યું હતું ? તે આજે ફૂલેકું નીકળ્યું. અને ગાજર અને રીંગણાં થોડા દિવસ શાક બનાવીને ખાવા થાશે.”

વહાલા ભક્તો, સૂફી સંત અને સંત તુકારામને જ્યારે અપમાનિત કે હેરાન-પરેશાન કરવામાં આવ્યા, તે જ સમયે તેમણે કાંઈ ધીરજતા, ક્ષમા, નિર્માનીતા, સહજતા, સવળું સમજવું વગેરે ગુણો કેળવી લીધા નહિ હોય, પરંતુ જ્યારે જ્યારે આવું થાય ત્યારે તેઓ પોતાને ઉપદેશ આપી પોતાને બદલતા રહેતા હશે.

વહાલા ભક્તો, આપણે આ દુનિયામાં અને ખાસ કરીને આ સત્સંગમાં વિવિધ પ્રકારના સત્સંગી અને બિનસત્સંગી મનુષ્યો સાથે રહેવાનું ને વ્યવહાર કરવાનો થાય છે. આપણી આસપાસ વિવિધ પ્રકારની પરિસ્થિતિઓ સર્જાય છે. એમાંથી અમુક વ્યક્તિઓ, ભક્તો અને પરિસ્થિતિઓ આપણને અનુકૂળ હોય છે, તો અમુક પ્રતિકૂળ હોય છે; પરંતુ આપણે તેમાંથી કોઈને બદલી શકતા નથી. માટે જો આપણે બધાં સાથે દરેક પરિસ્થિતિમાં સુખી, શાંત અને આનંદમય રહેવું હોય તો આપણે પોતાને જ બદલવા પડશે. વિવિધ પરિસ્થિતિમાં પોતાને બદલી સુખી ને શાંત રહેવા માટે વિવિધ સમજણ કામ લાગે છે, જે આ

દિવ્ય સત્સંગ દ્વારા મળે છે. ચાલો એવી સમજણ દૃઢ કરાવનારી થોડી વાતો વાગોળીએ :

વાસ્તવમાં આપણને અન્ય કોઈ વ્યક્તિ હેરાન-પરેશાન નથી કરતી, આપણી અંદર રહેલા અંતઃશત્રુઓ જ આપણને હેરાન-પરેશાન કરે છે, તેથી કોઈક સુજ્ઞ જને કહ્યું છે કે, When there is no enemy within you, the enemy outside cannot hurt you.

સારંગપુરના ૧૮મા વયનામૃતમાં શ્રીજીમહારાજે કહ્યું છે કે, ‘સમજીને ટાળે તો દુઃખ ને સ્વભાવ બેય ટળી જાય. માટે સમજી હોય તે જ સુખી થાય છે.’

જેમ આપણે આપણા મોબાઇલ અને લેપટોપમાં એપ્લિકેશનો, સોફ્ટવેર વગેરે અપડેટ કરીએ છીએ; ઘર, દુકાન, ફેક્ટરી વગેરેમાં સાધનો, વસ્તુઓ વગેરે અપડેટ કરીએ છીએ; તેમ આપણે આપણી જાતને પણ અપડેટ કરવી જાઈએ.

આ દુનિયામાં સૌથી વધુ દુઃખી અને હેરાન-પરેશાન થનાર કોઈ હોય તો તે છે, અજ્ઞાની-અણસમજી. ગ.પ્ર.પ્ર.ના ૨૦મા વયનામૃત મુજબ અજ્ઞાનીમાં અજ્ઞાની એ છે કે જે પોતે પોતાને નથી જોતો, સમજતો અને જાણતો. માટે સૌ પ્રથમ આપણે પોતાને ઓળખીએ, સમજીએ અને સુધારીએ.

જે ક્રોધ, ઈર્ષ્યા અને નિંદા વગેરે કરે છે, તે પ્રથમ પોતે બળે છે, પછી બીજાને બાળે છે, માટે જેવાં તે હૃદયમાં પ્રવેશ કરે કે તરત તેમને કાઢી, હૃદયને પ્રેમ, સહાનુભૂતિ, લાગણી વગેરેથી ભરી દો.

સદ્.ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ કહેલ છે કે, જેવો બીજાને સમજાવવાનો આગ્રહ છે, તેવો પોતાને સમજવાનો હોય અને જેવો બીજાના દોષ જોવાનો આગ્રહ છે, તેવો પોતાના દોષ ટાળવાનો હોય તો કાંઈ કસર રહે જ નહીં..

પૂ.ગુરુજીએ પોતાના એક દોહામાં પણ આ જ વાત કરી છે,

**‘જ્ઞાન’ ઝીણામાં ઝીણી, સ્વખામી પર ખૂબી જ;
ગિરિસમ માનશો તેદિ; હરિને જશો પામી જ.**

સત્સંગની દિવ્યતા

ગુણ જોવાની દૃષ્ટિ

લેખક : સાધુ પ્રસન્નવદનદાસ ગુરુ : પ.પૂ.સદ્.શ્રીજ્ઞાનજીવનદાસજી સ્વામી

સર્વોપરી શ્રીસ્વામિનારાયણ ભગવાને સ્થાપેલ આ દિવ્ય સત્સંગ સદાય આપણને પોતાના જ દોષો ને બીજાના ગુણો જ જોવાનું શીખવે છે. આ સત્સંગમાં જે ગળતા હૃદયે સેવા, ભજન આદિક કરીને દાસાનુદાસ થઈને રહે છે, સત્સંગીમાત્રના ગુણો અને પોતાના જ દોષો જુએ છે તેને આઠે પહોર સત્સંગનું સુખ આવે છે અને સત્સંગમાં દિન પ્રતિદિન આગળ વધતા રહે છે.

ગઢપુરમાં રહેતા સોમપ્રકાશાનંદ સ્વામી અને દૃષ્ટપ્રકાશાનંદ સ્વામી બંને સંતો ખૂબ જ વિવેકી ને ગુણિયલ હતા. તેઓ રોજે વહેલા ઊઠીને ધ્યાન-ભજન કરે, સંતોની સેવા કરે. વળી, આરતી-સ્તુતિ, ધૂન-કીર્તન, કથા-વાર્તા અને સેવા વગેરે અતિશય શ્રદ્ધાથી ને ઉત્સાહથી કરે. આખો દિવસ નવઘા ભક્તિપરાયણ જીવન વિતાવે. આ બધું જ કેવળ મહારાજ અને સંતોને રાજી કરવાની શુદ્ધ ભાવનાથી કરે; આવું તેમનું દિવ્યજીવન જોઈને મહારાજ અને સંતો બહુ રાજી થતા.

એક દિવસ સદ્.મુક્તાનંદ સ્વામીએ રાજી થઈને આ બંને સંતોને પોતાની પાસે બોલાવ્યા. બંને સંતો સ્વામીને દંડવત્ પ્રણામ કરીને બેઠા. ત્યારે સદ્.મુક્તાનંદ સ્વામીએ હેતથી કહ્યું કે, 'તમે બંને સંતો ખૂબ જ ઉત્સાહ અને શ્રદ્ધાથી ધ્યાન, ભજન, સેવા વગેરે કરો છો તે જોઈને હું બહુ જ

રાજી થયો. તેથી તમોને સુખ થાય અને સમાસ થાય એવી મારે હિતની વાતો કરવી છે.' બંને સંતોએ હાથ જોડીને કહ્યું, 'સ્વામી કહો ને !' ત્યારે સ્વામી કહે, 'હે સંતો ! આપણે વહેલા ઊઠીને ધ્યાન-ભજન કે સેવા કરતા હોઈએ અને બીજા સંત સૂતા હોય તો એમ જાણવું કે, આ બધા પૂર્વે ધ્યાન-ભજન કરીને આવ્યા છે એટલે મોટા છે. અને મારે કરવાનું બાકી છે તેથી હું કરું છું; એમ ગુણ લેવો, પણ એમ ન જાણવું કે, આ સર્વે પેટભરા ભેગા થયા છે ને હું જ એક ભગવાનને ભજું છું; એમ પોતાને વિશે ગુણ પરઠીને બીજાના અવગુણ લે તો પોતે પાપી થઈ જાય અને સર્વેના ગુણ લે તો પોતાનામાં સર્વે ગુણ આવે.' આવી વાત સાંભળીને બંને સંતો અતિશય રાજી થયા ને કહ્યું, "સ્વામી ! આપે કહ્યું એમ અમે સૌમાં ગુણ જ જોશું ને દોષ પોતાના જ જોશું." આ સાંભળી સદ્.મુક્તાનંદ સ્વામીએ બંને સંતો ઉપર રાજી થઈને માથે હાથ મૂક્યા.

વહાલા ભક્તો ! અત્યારે સત્સંગમાં આપણે પણ સેવા, ભજન આદિક સાધનો કરીએ છીએ. તે બધું કેવળ ભગવાન અને ભગવાનના સંતો-ભક્તોની પ્રસન્નતાને અર્થે જ થાય તો તો વાંધો ન આવે, પણ જો આ સેવા આદિકને લઈને કોઈની ગૌણતા થાય અને સ્વશ્રેષ્ઠતા વધે તો બહુ મોટું નુકસાન થાય. માટે જેમ જેમ સત્સંગમાં આપણે રાજીપો કમાઈએ તેમ તેમ ભગવાન અને ભગવાનના સંતો-ભક્તોના વધુ ઋણી થવું કે, મારા મહારાજ રાજી થયાનું પોતે કરાવીને મારા ઉપર રાજી થાય છે. બાકી મહારાજ તો બીજાને નિમિત્ત બનાવી આનાથી પણ સારું કાર્ય કરાવી શકે; આ તો મહારાજની કૃપા કે મને આવી સેવા આપીને રાજીપો આપ્યો, તેમ સમજી દાસભાવે ગળતા હૃદયે સેવા-ભજન આદિક કરીએ અને સદ્.મુક્તાનંદ સ્વામીએ ગુણ લેવાની જે દૃષ્ટિ શીખવી તે પ્રમાણે સત્સંગમાં સૌના ગુણ જ લઈએ અને કેવળ પોતાના જ દોષો જોઈએ તો સત્સંગમાં અખંડ સુખ અને આનંદ રહે અને આઠે પહોર અહો... અહો... થયા જ કરે. ●●●

શા માટે ?

સાધનાની શરૂઆત સ્મરણથી

લેખક : સાધુ સંકીર્તનદાસ

ગુરુ : પ.પૂ.સદ્.શ્રીજ્ઞાનજીવનદાસજી સ્વામી

શિક્ષાપત્રીમાં શ્રીહરિની આજ્ઞાઓ પૈકી જેને પાળવામાં Hardest ગણી શકાય તેવી આજ્ઞા એટલે, **નિજાત્માનં બ્રહ્મરૂપં દેહત્રયવિલક્ષણમ્। વિભાવ્ય તેન કર્તવ્યા ભક્તિઃ કૃષ્ણસ્ય સર્વદા।।૧૧૬।।**

"સ્થૂળ, સૂક્ષ્મ અને કારણ એ જે ત્રણ દેહ તે થકી વિલક્ષણ એવો જે પોતાનો જીવાત્મા તેને બ્રહ્મરૂપની ભાવના કરી પછી તે બ્રહ્મરૂપે કરીને શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની ભક્તિ જે તે સર્વ કાળને વિષે કરવી." પ્રશ્ન થાય કે આવી મહામુક્ત સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરવાની સાધનાની શરૂઆત કરવી, તો ક્યાંથી ? આ પ્રશ્નનો સર્વ માન્ય ઉત્તર દર્શ શકાય, ભગવન્નામ સ્મરણથી; પણ આવી ઉચ્ચતમ સ્થિતિ સાવ સરળ જણાતા આ સાધનથી પ્રાપ્ત થાય ખરી ? હા, ચોક્કસ.

આ વાતનો પુરાવો આપે છે ભક્તરાજ ડોસા તાઈનું જીવન. જેઓને ભગવાન સ્વામિનારાયણનો નિશ્ચય થતાં સ્વામિનારાયણ મહામંત્રની એવી તો રટના લાગી કે, પોતે દેહથી પર વર્તવા લાગ્યા એટલું નહિ, પરંતુ આ ઉપાસનાના પ્રતાપથી તેઓનો માયિક દેહ પણ નિરાવરણ અને દિવ્ય બની ગયો. હરિ નામસ્મરણના આ જાદુને આવો સમજીએ - વૈજ્ઞાનિક દૃષ્ટિકોણથી...

આપણા શરીર અને બ્રહ્માંડની સામ્યતા દર્શાવતાં ગ.મ.કૃપમા વચનામૃતમાં મહારાજે કહ્યું છે કે "આ બ્રહ્માંડમાં જેટલું કારખાનું છે તેટલું જ આ પિંડમાં પણ છે, પિંડમાં અલ્પ છે અને બ્રહ્માંડમાં મહત્ છે." વિજ્ઞાન પણ સ્વીકારે છે કે, મગજમાં રહેલા ચેતાકોષો મળીને એવું જ સ્ટ્રક્ચર બનાવે છે જેવું વિવિધ ગેલેક્ષીઓ મળીને આ બ્રહ્માંડનું સ્ટ્રક્ચર બનાવે છે. જેમ બ્રહ્માંડમાં રહેલી દરેક ચીજ અમુક ફ્રીકવન્સીના વાઇબ્રેશન ઉત્પન્ન કરે છે તેવી જ રીતે મગજના કોષો પણ અમુક ચોક્કસ પ્રકારની ફ્રીકવન્સીના વાઇબ્રેશન ઉત્પન્ન કરે છે, જેને બ્રેઇન્વેવ્સ કહેવાય છે. જે મગજની એકાગ્રતા, સજાગતા, સમજશક્તિ વગેરે બાબતો માટે જવાબદાર છે.

સામાન્ય સ્થિતિમાં વ્યક્તિનું મગજ આલ્ફા અથવા બીટા પ્રકારના બ્રેઇન્વેવ્સ ઉત્પન્ન કરે છે. આ સ્થિતિમાં

વ્યક્તિના મગજમાં પ્રતિ મિનિટ ૪૮ થી ૬૦ વિચારો આવતા હોય છે. આટલા બધા વિચારોનું વાવાઝોડું મગજમાં ચાલતું હોવાથી વ્યક્તિ કોઈ પણ એક બાબતમાં સંપૂર્ણ એકાગ્રતા કેળવી શકતી નથી. પરંતુ ન્યુરો ઇમેજિંગ પદ્ધતિથી થયેલા તબીબી સંશોધનોમાં સાબિત થયું છે કે, ભગવન્નામસ્મરણ કરવાથી મગજનો 'પોસ્ટેરિયર સિંગ્યુલેટ કાર્ટેક્સ'(PCC) તરીકે ઓળખાતો ભાગ ડેલ્ટા પ્રકારના વાઇબ્રેશન ઉત્પન્ન કરે છે. મગજની આ ડેલ્ટા સ્થિતિમાં વિચારોની સંખ્યા ખૂબ જ ઓછી થઈ જવાથી ઉચ્ચ સ્તરની એકાગ્રતા પ્રાપ્ત થાય છે. આ ઉપરાંત નામસ્મરણ કરતી વ્યક્તિના મગજના વિવિધ ભાગો વચ્ચે ખૂબ જ સારું સંકલન જોવા મળે છે.

નામજપ મગજના કોઈ પણ નકારાત્મક બાબત પ્રત્યેના પ્રતિભાવને ખૂબ જ ઓછો કરી નાંખે છે. પરિણામે વ્યક્તિ તેના ધ્યેયથી વિચલિત થતી નથી. આ અવસ્થા દરમ્યાન મગજમાં આવેલી પીનીયલ ગ્રંથી, God Molecule (ગોડ મોલેક્યુલ)તરીકે ઓળખાતા 'ડાયમિથાઇલ ટ્રીપ્ટામાઇન' નામના રસાયણનો સ્ત્રાવ કરે છે, જે કોઈ પણ વસ્તુ શીખવાની અને સમજવાની મગજની ક્ષમતામાં અકલ્પનીય વધારો કરે છે. આ સમયે બિનજરૂરી વિચારો બંધ થઈ જતાં જો નામીએ સહિત નામ લેવામાં આવે તો મગજની તમામ ઊર્જા નામી પર કેન્દ્રિત થતાં વ્યક્તિ આત્મા-પરમાત્મા સંબંધી જ્ઞાનનું મનન, નિદિધ્યાસ અને સાક્ષાત્કાર ખૂબ જ સરળતાથી કરી શકે છે.

વહાલા ભક્તો ! ભગવદ્ નામસ્મરણની આ જાદુઈ તાકાતને આપણે પણ અજમાવીએ અને પ્રભુ પ્રાપ્તિનો પરમાનંદ માણવા તેમજ તે માટેની પાત્રતા સુધી પહોંચવા આવો આદરીએ, આ સ્મરણવર્ષમાં "હરિ નામસ્મરણ"...

●●●

વહેલા જાગવાના સાયન્ટિફિક ફાયદા

લેખક : સાધુ ચિત્સાગરદાસ ગુરુ : પ.પૂ.સદ્.શ્રીજ્ઞાનજીવનદાસજી સ્વામી

શિક્ષાપત્રીમાં શ્રીજીમહારાજે વિઝનરી અભિગમ સાથે નાની-મોટી તમામ આજ્ઞાઓ આવરી લીધી છે. શિક્ષાપત્રી આ લોકમાં કે પરલોકમાં સફળ અને સુખી થવા ઇચ્છતા કોઈ પણ વ્યક્તિને દીવાદાંડીરૂપ બની રહે છે. આથી જ આપણા દેશના લોહપુરુષ સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલે શિક્ષાપત્રી ઉપર પોતાનું સ્ટેટમેન્ટ આપ્યું હતું કે -

“જો ભારતનો દરેક નાગરિક શ્રીસહજાનંદ સ્વામી લિખિત શિક્ષાપત્રીના નિયમો મુજબ વર્તે તો ભારત સરકારને કોર્ટની જરૂર ન પડે.”

શિક્ષાપત્રી શ્લોક નં.૪૯ માં શ્રીજીમહારાજે કહ્યું છે કે - પ્રત્યહં તુ પ્રબોદ્ધવ્યં પૂર્વમેવોદયાદ્રવે: ।।

“અમારા સત્સંગી તેમણે નિત્યે સૂર્ય ઊગ્યાથી પ્રથમ જ જાગવું.” મહારાજે સહજમાં કરેલ શિક્ષાપત્રીની આ આજ્ઞાને વિચારીને થોડા દિવસ પણ અમલમાં મૂકીએ તો તરત તેનો ફાયદો દેખાય અને જીવન બદલી શકાય. વિશ્વની ફોર્ચ્યુન ફાઈવ હંડ્રેડ કંપનીના રીસર્ચ પરથી જાણવા મળ્યું કે તેમાંથી ૮૩% કંપનીના CEO સવારે ૫ વાગ્યે જાગતા હતા. અને મહત્વના નિર્ણયો હંમેશા સવારના ૫ થી ૭ વાગ્યાના સમયે લેતા હતા. આ સમયનો સદુપયોગ કરનાર ખૂબ પ્રગતી કરે છે. યદિ જીવનમેં કુછ કરના હૈ, તો જલ્દી ઉઠના પડતા હૈ।

આપણા પૂર્વજોની જીવનશૈલી એવી હતી કે રાત્રે ૮ થી ૯ વાગ્યા સુધીમાં સૂઈ જતા અને સવારે ૪ થી ૫ વાગ્યે ઊઠી જતા. આવા રૂટિનને લીધે જ તેઓ શારીરિક-માનસિક સ્વસ્થતા વધું અનુભવતા.

તેઓનું સવારે વહેલા ઊઠીને પ્રાણાયામ અને ભજન સાથેનું નિયમિત જીવન હતું.

અમેરિકાનું બંધારણ ઘડવામાં અગત્યનો ફાળો આપનાર અગ્રણી રાજકારણી તથા સળિયામાંથી વીજળી ઉત્પન્ન કરનારા પ્રસિદ્ધ વૈજ્ઞાનિક બેન્જામિન ફ્રેન્કલિને પણ કહ્યું છે :

Early to bed and early to rise, makes man healthy, wealthy and wise.

ગુજરાતીમાં કહીએ તો, ‘રાત્રે વહેલા જે સૂવે, વહેલા ઊઠે વીર; બળ બુદ્ધિ આયુષ્ય વધે, સુખમાં રહે શરીર.’

પરંતુ મોબાઇલ-કોમ્યુટરના આ મોડર્ન યુગમાં લોકો સતત દોડાદોડ, સ્ટ્રેસ તથા બધું મેળવી લેવાની સ્પર્ધા અથવા મોજ-શોખ કે વાસનામાં બંધાઈને કહેવાતા એન્ટરટેઇનમેન્ટ માટે રાત્રે ૧૨ વાગ્યા સુધી

જાગવું અને સવારે ૮-૯ વાગ્યે ઊઠવું તો નોર્મલ થઈ ગયું છે. પરંતુ આના લીધે આપણાં શરીર, મન તથા સ્વભાવ-પ્રકૃતિ ઉપર કેવી અસર પડે છે તે આપણે જાણતા નથી. મોડા ઊઠવાની ટેવથી આપણે પોતાના જ પગ પર રોજ કુહાડી મારીએ છીએ...! આપણી લાઇફ સ્ટાઈલને વિજ્ઞાનના માપદંડથી ચકાસીએ.

સવારે વહેલા ઊઠવા માટે સૌ પ્રથમ રાત્રે વહેલું સૂવું જરૂરી છે. આયુર્વેદ તથા વૈજ્ઞાનિક પ્રયોગો પરથી સૂવાનો શ્રેષ્ઠ સમય રાત્રે ૯-૧૦ વાગ્યાનો છે. આપણા શરીરના જૈવિક ચક્ર મુજબ સૂર્ય આથમ્યા બાદ ધીરે ધીરે મેલેટોનિન શરીરને સૂવાનો સિગ્નલ આપે છે, તેથી વહેલું જમી લેવું હિતાવહ છે. રાત્રે જમ્યા બાદ પાચનની પ્રક્રિયા માટે શરીરનાં અન્ય અંગોને આરામ મળવો જરૂરી છે. વળી, સંશોધનથી જાણવા મળ્યું છે કે માનવશરીરમાં રાત્રિની ૧૦ થી ૨ વચ્ચેની ઊંઘ ડીટોક્ષીફિકેશન માટે શ્રેષ્ઠ સમય છે. તે સમયમાં શરીરના નકામા તત્ત્વોનો નિકાલ ઝડપથી થાય છે. પરંતુ જો મોડા સુધી જાગીએ તો બિનજરૂરી તત્ત્વો શરીરમાંથી જાય નહિ તથા પાચનશક્તિ પણ નબળી પડે, જેથી મેદસ્વીતા, પેટમાં દુઃખવું, કબજિયાત વગેરે થઈ શકે છે.

તદુપરાંત રાત્રે ૯ થી ૧૧ની ઊંઘને સોનાની ઊંઘ કહી છે. કારણ કે તે શ્રેષ્ઠ ગુણવત્તાવાળી ઊંઘ છે. આ દરમિયાન શરીરનાં તમામ અંગોને મહત્તમ આરામ મળે છે. આથી જ રાત્રે મોડા સૂતા બાદ ગમે તેટલું ઊંઘ્યા પછી પણ ઊંઘ પૂરી ન થઈ હોય તેવું લાગે છે. અને લાંબા ગાળા સુધી આવું ચાલતું રહેવાથી ઈન્સોમ્નિયા જેવી બિમારી થઈ શકે છે. વળી, પૂરતો આરામ ન મળવાથી શરીરમાં થાક, કંટાળો, તણાવ, ગુસ્સો વગેરે વધે છે અને કાર્યક્ષમતા, યાદશક્તિ, રોગપ્રતિકારકતા ઘટે છે. અનિયમિત ઊંઘને લીધે શરીરમાં કોર્ટિસોલ કે જે સ્ટેરસ હોર્મોન તરીકે ઓળખાય છે, તેનું પ્રમાણ વધે છે, જેથી વ્યક્તિ માનસિક તણાવ અનુભવે છે, આથી રક્તદબાણ(બ્લડપ્રેસર)માં વધારો થાય છે અને ડાયાબિટીસ તથા હૃદયરોગના હુમલાની સંભાવના પણ વધે છે.

જો રાત્રે વહેલા સૂઈને સવારે ૪ થી ૬ વાગ્યા વચ્ચે ઊઠી જઈએ તો શરીરમાં મેલેટોનિનનો કુદરતી સ્ત્રાવ વધે છે, જે જૈવિક ચક્રનું બેલેન્સ કરવામાં મદદરૂપ થાય છે. અને લોહીનો સંચાર મોટા આંતરડા તરફ થતો હોવાથી મળશુદ્ધિમાં સહાયક બને છે. સવારે વહેલા ઊઠીને કાર્ય કરવામાં સ્ફૂર્તિ ને તાજગીનો અનુભવ રહે છે. વળી, નોકરી-ધંધે જવામાં મોડું થતું નથી. જેથી સવારથી મગજ શાંત રહે છે અને ગુસ્સો, તણાવ વગેરે પણ ઘટે છે. અને તે આખા દિવસની પ્રોડક્ટીવિટી વધારે છે ને રીલેક્શનનો અનુભવ કરાવે છે. વહેલી સવારે લોહી ફેફસાં તરફ ગમન કરતું હોવાથી જાગીને પ્રાણાયામ, ધ્યાન-ભજન, ચિંતન, કસરત આદિક કરવાથી તન-મન-જીવ ત્રણેયનું સ્વાસ્થ્ય જળવાય રહે છે.

લંડન, તા.૨૯ એપ્રિલ ૨૦૧૮, રવિવાર, ૬ વર્ષ સુધી ૪.૫૦ લાખ લોકો પર થયેલા સ્ટડી મુજબ રાત્રે વહેલા સૂવાની ટેવ ધરાવનારા લોકો મોડા સૂઈ જનારાની સરખામણીમાં ૧૦ ટકા વધુ જીવે છે.

સ્ટડી પરથી જાણવા મળ્યું કે, જે વ્યક્તિ રાત્રે ૧ વાગ્યે સૂવા માટે જાય છે તેના કરતાં રાત્રે ૧૧ વાગ્યે સૂઈ જાય તો તેનું ડિપ્રેશન ૪૦ ટકા સુધી ઘટી શકે છે.

૨૦૧૮માં ૩૨,૦૦૦ નર્સો પર કરવામાં આવેલી સ્ટડી મુજબ ચાર વર્ષ સુધી વહેલા ઊઠતા લોકોમાં ડિપ્રેશનની સંભાવના ૨૭ ટકા સુધી ઓછી હતી.

તદુપરાંત અત્યારે પણ આપણે ઘણા કિસ્સાઓ જોઈએ જ છીએ કે કોઈ સેલિબ્રિટીનું નાની ઉંમરે હાર્ટએટેકથી મોત થયું હોય, તો જેનું એક પાયાનું કારણ અનિયમિત જીવનશૈલી છે. વળી, આ લોકમાં આગળ આવેલા ઘણા વ્યક્તિઓ જેમ કે, અભિનેતા અક્ષયકુમાર, એપલના સીઇઓ ટીમ કૂક, વિશ્વવિખ્યાત “ધ રોક” વગેરે આજે પણ સવારે વહેલા ઊઠીને કડક નિયમપાલન સાથે સ્વસ્થ અને આંતરિક રીતે સુખી જીવન જીવે છે.

આપણા મોટા-મોટા ઋષિઓ-સંતોથી માંડીને આજના સુજ્ઞ-સફળ દરેક વ્યક્તિના જીવનમાં વહેલા ઊઠવાની ટેવ ફરજિયાત દેખાય છે. આપણા વડાપ્રધાન માન.શ્રીનરેન્દ્રભાઈ મોદી પણ વહેલી સવારે જાગી પોતાના માટે સમય ફાળવે છે. એનું પરિણામ આપણે સૌ કોઈ પ્રત્યક્ષ જોઈ રહ્યા છીએ. વહેલી સવારમાં સત્ત્વગુણનું જોર હોવાથી મન સ્થિર રહે અને સારા

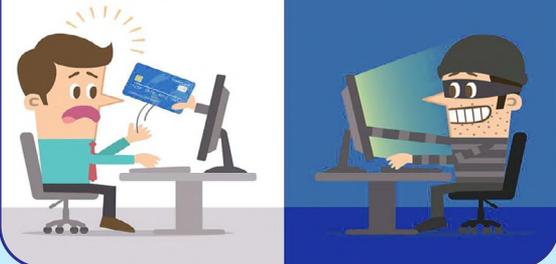
વિચારો આવે છે. માટે લાંબા સમયનું વિચારી મહત્ત્વનું કાર્ય કરવા માટે આ સવારનો સમય વપરાય તો સાર્થક ગણાય. મોડા ઊઠવાથી આ ગોલ્ડન અવસરનો ફાયદો ન મળે. સવારે ૯-૧૦ વાગ્યા પછી રજોગુણનું જોર વધવાથી અંતઃકરણની સ્થિરતા ઘટી જાય છે. માટે અતિ મહત્ત્વનું કામ વહેલી સવારમાં થઈ જાય તો બહુ સારું આઉટપુટ મળે.

આપે એ અનુભવ કર્યો હશે કે વહેલી સવારે જાગીને ભજન કર્યું હોય તો આખો દિવસ તેની અસરથી આનંદ-કેફ રહે છે. અને મોડા ઊઠી ઉતાવળથી ભાગમભાગીમાં દિવસ શરૂ થયો હોય ત્યારે આખો દિવસ સ્ટ્રેસમય ફીલ થાય છે. આ ગુણના પ્રભાવનું ફળ છે. માટે સોનાની લગડી જેવો સવારનો સમય આધ્યાત્મિક પ્રગતિ માટે અત્યંત જરૂરી છે. જીવનમાં ટર્નીંગ પોઇન્ટ લાવવા માટે સવારે વહેલા ઊઠવું અતિ આવશ્યક છે.

સવારમાં મહારાજની આજ્ઞાના અનુસંધાન સાથે વહેલા જાગીએ તો ભગવદ્સ્મૃતિ અને રાજીપાના અહેસાસથી દિવસ શરૂ થાય. ●●●

**Never share your
OTP with anyone**

Pass the word to
protect your password :

**"Your OTP is precious.
Never share it."**

તા.૨૩/૦૮/૨૦૨૨ શ્રાવણ વદ-૧૧ના જાગરણ પ્રસંગે શ્રીસ્વામિનારાયણ મંદિર
કુંડળધામ દ્વારા આયોજીત શાયરી સંમેલન - ૩માં ભક્તોએ રજૂ કરેલ શાયરીઓ...

અંતરનો અરીસો

(આધ્યાત્મિક શાયરી)

: પ્રેરક :

પ.પૂ.સદ્.શ્રીજ્ઞાનજીવનદાસજી સ્વામી-કુંડળધામ

મત કર ગુમાન आज की बुलंदियों पर,
सदा याद रख ये तो गुरुजनों की देन है
दर दर ठोकर खाने की किस्मत थी तेरी,
ये तो उनकी एक तरफा रहमत की देन है।

મને એટલી જ ખબર પડે છે કે,
મને કાંઈ જ ખબર પડતી નથી..
છતાંય ઘણી વાર આ મને ખબર પડે છે,
તેમ થઈ જાય છે તેની ખબર રહેતી નથી..

હરિ સદા હિતકર્તા જ છે,
એવી ખબર પડે છે..
છતાંય ચિંતામાં ડૂબી જવાય છે
એની ખબર રહેતી નથીમને...

સંતો જ જીવનની સાચી મા છે,
એવી ખબર પડે છે..
છતાંય એમનાથી અંતર ચોરાઈ જાય છે,
એની ખબર રહેતી નથી....મને..

માનના શ્રીહરિ સદા છે વેરી,
એવી ખબર પડે છે..
છતાંય વારંવાર માન આવી જાય છે,
એની ખબર રહેતી નથી..મને..

રાજીપાથી જીવન રૂંડું થાય છે,
એવી ખબર પડે છે..
આથી સદા ગરજી બની રહેવાની
ખબર પડતી રહે, ખબર પડતી રહે...

મંચ પર આવી બોલનાર મારા જેવાને,
પોતાનું પોતાના મનમાં
એક સ્થાન થતું જાય છે...
તાળીઓના ગડગડાટમાં તે,
પોતાની વાસ્તવિકતા ભૂલતો જાય છે..

નથી જોતો તે સમજણનાં નેત્રો વડે,
માનના યશ્મા વડે જોતો જાય છે
પોતાનામાં શ્રેષ્ઠતા નિહાળતો તે,
બીજાઓમાં ગૌણતા નીરખતો થઈ જાય છે.
..તાળીઓના...

કોડીઓના દામમાં બિચારો,
ચિંતામણિઓ વેચતો થઈ જાય છે.
પોતાના ચાહક તરફ નમતિયાળ તે,
ગુરુજનોથી દૂર થતો જાય છે.
...તાળીઓના...

આ માર્ગ છે બહુ લપસણો,
સદા સાવધાન રહેવું મારે..
ભલભલા અહીં લપસી પડ્યા છે,
તો એમાં તારી શું ઓકાત છે.
..તાળીઓના...

ભૂપેશ પુરાના - આણંદ

કૃપા સંભારો... કૃતજ્ઞ રહો...

લેખક : સાધુ આત્મીયસ્વરૂપદાસ ગુરુ : પ.પૂ.સદ્.શ્રીજ્ઞાનજીવનદાસજી સ્વામી

સ્કૂલના એક ફંક્શનમાં છેલ્લા ૧૦ વર્ષના ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓનું સંમેલન યોજાયું. કાર્યક્રમ શરૂ થતાં સભા સંચાલક દ્વારા શિક્ષકોના વરદહસ્તે કેટલાક સફળ વિદ્યાર્થીઓને સ્ટેજ પર બોલાવી સન્માનિત કરાયા. ત્યારબાદ સભા સંચાલકે કાર્યક્રમનો દોર આગળ વધારતાં કહ્યું, 'હવે આપણે એક એવા ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીને સન્માનિત કરવો છે કે જેણે આજથી ૯ વર્ષ પહેલાં આપણી સ્કૂલનું નામ રોશન કર્યું હતું.

સૌ પ્રથમ આ વિદ્યાર્થીનો ટૂંકો પરિચય આપી દઉં.' એમ કહી તેમણે શરૂ કર્યું... 'હું જેના વિશે બોલવા જઈ રહ્યો છું તે આપણી સ્કૂલના સિતારા સમા આ વિદ્યાર્થીએ આપણી સ્કૂલને ખૂબ જ ગૌરવ અપાવ્યું છે. ભણવામાં એ પહેલેથી જ ખૂબ ડોંશિયાર હતો. અમને શિક્ષકોને જેવી આશા હતી એવું જ એણે કરી બતાવ્યું છે. અને હા, મને કહેતાં આનંદ થશે કે આજ તો એ ભણી-ગણીને ડોક્ટર બની ચૂક્યો છે.' આમ કેટલીક વાતો કહી અંતે તેમણે નામ જાહેર કર્યું... એ છે આપણો ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી... દર્પણ એસ. પટેલ. નામ સાંભળતાં જ શ્રોતાઓમાં તાળીઓના ગડગડાટ થવા લાગ્યા.

સ્કૂલના વરિષ્ઠ શિક્ષકો તેમજ મહાનુભાવોના વરદહસ્તે ડો.દર્પણને સન્માનપત્ર અર્પણ કરાયું. સભા સંચાલક આગળ વધ્યા... 'હવે આ પ્રસંગે આપણે તેમના હૃદયની ઊર્મિઓ સાંભળવી છે, પરંતુ એ પહેલાં એના બાયોલોજીના ટીચર તરીકે બે શબ્દો મારે પણ કહેવા છે... ખરેખર રાત્રી-દિવસની દર્પણની મહેનત દાદ માંગી લે એવી હતી. નહિ કોઈ તોફાન કે નહિ કોઈ ફરિયાદ. તેણે કદી મનમાની મોજ કરવામાં કે ફેશન-ફંદામાં સમય બગાડ્યો જ નથી. એકઝામ સમયે તે હંમેશાં દરેક સબજેક્ટ ટાર્ગેટ પહેલાં જ પૂરા કરી દેતો. ખરેખર દર્પણ ખૂબ જ સારું ભણ્યો...'

સભા સંચાલક આગળ બોલે એ પહેલાં જ ડો.દર્પણ પોડિયમ પર આવી પહોંચ્યા. ખિસ્સામાંથી રૂમાલ કાઢી આંખો લૂછતાં બોલવા લાગ્યા... "ના... ના... ના... સાહેબ ! દર્પણ ભણ્યો એમ નહિ, મને ભણાવ્યો... એમ બોલો." એમ કહેતાં તેમના ગળે ડૂમો આવી ગયો.

"મારી મા... મને ભણાવવા માટે કેટકેટલું સહન કરતી એની મને ખબર છે. મારી ફી માટે મારા પપ્પા કાળીમજૂરી કરીને અરે, પેટે પાટા બાંધીને પણ... મોટી બહેને તો મારા ભણતરની ચિંતામાં એનું પોતાનું ભણવાનું છોડી દીધું હતું. આ બધી વાત મને કેમ ભૂલાય ! મારા હિતેચ્છુ બનીને મને આજ દિન સુધી સાથ આપનારાં કેટલાંક પાત્રોને હું કેમ ભૂલી શકું ! હૂંફ-બળ-પ્રેમ-પ્રોત્સાહન આપનારા સૌ ગુરુજનોને વંદન કરું છું. કેમ જે, આજ હું જે કાંઈ છું તે એમને લઈને જ છું. આ બધું એમની કૃપાનું જ પરિણામ છે. બાકી હું તો સાવ...

મારી આગળની વાત કરું તો મારા જીવનની તમામ સફળતા પાછળ કોઈક દિવ્યશક્તિ કામ કરી રહી હોય એવું મને લાગે છે. કેમ જે, પ્રથમ તો હું એક નંબરનો રંગીલો-આળસુ-તોફાની-કુસંગી... હતો. ભણવામાં સાવ ઢગલાનો ઢ. આ પ્રસંગે યાદ કરું મારા મિત્ર રાજનને... તેની મદદથી મારા જીવનમાં જબરો વળાંક આવ્યો. જો તેણે મને સત્સંગ ઓળખાવ્યો ન હોત તો આજે મારું ચિત્ર કંઈક એવું કહેવું હોત કે તમે સહુ કોઈ મારા પર થૂંકત. આ કળિયુગનો ઝેરી વાયરો-કલુષિત વાતાવરણ... મારા માથે શ્રીહરિ અને સંતો-ભક્તોની કૃપા ન હોત, તેમના આશીર્વાદ અને રાજીપો ન હોત તો હું કેવો હોત ! એની કલ્પના મારા હૃદયને અસહ્ય પીડા આપી જાય છે. માટે આ બધો જ યશ દર્પણને આવો બનાવનાર પાત્રોનાં ચરણોમાં અર્પણ કરું છું." આમ કહી તેઓ પોતાના વિચારોમાં ખોવાઈને બોલવા લાગ્યા...

"આપણા સ્વાસ્થ્યથી માંડી લૌકિક-પારલૌકિક સફળતા માટે કોણ-કોણ ભગવાનને કેવી-કેવી પ્રાર્થના કરતા હશે એની જાણ મારો પ્રભુ કોઈનેય નથી કરતો હોતો. ક્યારેક કોઈક દિવસ એનો આછો અણસાર આપી દે તો એની કૃપા. બાકી તો આપણે આપણા ગો... માં એમ જ જીવી નાંખતા હોઈએ છીએ. આપણને મળેલી સફળતા, સુખ અને સન્માનના સ્વાદમાં ભલા એ પાયાના પથ્થરોને કોણ સંભારે ! પ્રભુની કાંઈક રહેમ,

તે એમાંના બે-પાંચ પથ્થરો મને ઓળખાવી દીધા. પરંતુ ખેર... એમાંનો એક પથ્થર તો આજ પ્રભુનો ખ્યારો થઈ ગયો...!"

આ સદ્ગત વિષે ડો.દર્પણ બે-પાંચ શબ્દો બોલવા ઇચ્છતા હતા પરંતુ તેઓ સક્ષમ રહ્યા ન હતા. કેમચે રુદન રોકી લઈને ઘેરા સ્વરે આગળ વધ્યા... "મને કહેવા પણ ન રહ્યો કે મેં તારા માટે આટલું કર્યું છે. હમણાં છેલ્લા દિવસોમાં મને જાણવા મળ્યું કે મારા સત્સંગની પક્વતા અને મારી ડોક્ટરની ડિગ્રી માટે તે ઘણા વર્ષોથી પ્રભુપ્રાર્થના સાથે રોજ બે માળા કરતો હતો. સાહેબ ! આમાં તમે જ કહો, દર્પણની સફળતામાં તેની મહેનત જવાબદાર કે આવા કોઈકની હૃદયની પ્રાર્થના ! અરે, મારા જેવા એક સામાન્ય દર્પણીયાને ડો.દર્પણ બનાવવામાં આવા હિતચિંતક હિતેચ્છુનો ફાળો પાયાનો છે. અને તેથી સાચા યશના અધિકારી પણ મારું આવું ચિત્ર દોરનારા ચિતારા જ કહેવાય ને !

બીજી એક મુદ્દાની વાત કરું... મને જ્યારથી સત્સંગ થયો ત્યારથી એટલે કે લગભગ આઠમા ધોરણથી સંતોનો યોગ થતાં મારું જીવન બદલાવા લાગ્યું. મારી પ્રગતિના શ્રીગણેશ બસ ત્યાંથી જ થયા. એ સમયે સંતોએ મને એક અનોખો ઍંગલ આપ્યો... 'કૃપા કંડારવાનો.' તેમના કહેવા મુજબ મેં એક ડાયરીની શરૂઆતના બે-પાંચ પાનામાં મારું શરૂઆતનું ચિત્ર દોર્યું અને પછીથી ભગવદ્કૃપા, ગુરુકૃપા, સંતકૃપા, ભક્તકૃપા, માતૃકૃપા, પિતૃકૃપા, હિતેચ્છુકૃપા વગેરે ટાઇટલથી તેમની કૃપા કંડારી. જો આવી રીતે કોઈએ મને મારા કર્મચિત્રને અને પછીથી બનતા કૃપાચિત્રને કમ્પેર કરતા રહેવાનું શીખવ્યું ન હોત તો આજે દર્પણનો અહંકાર આસમાને ચડી ગયો હોત...!"

ડો.દર્પણ થોડા અટક્યા એટલે સભા સંચાલક હવે એક ઇન્ટરવ્યૂની માફક પૂછવા લાગ્યા... "દર્પણજી, શું આઠમા ધોરણથી જ તમે એ બધું લખતા આવ્યા છો ?" "હા સાહેબ, અહંકારથી બચવાનો અને મારી ઐકાતને યાદ રાખવાનો આ ઉપાય આજ દિન સુધી મારા માટે ખૂબ કામનો રહ્યો છે. દર એકાદશીએ હું તેનો પાઠ કરી જાઉં છું. તેમાંની અમુક કૃપા તો મારા હૈયાને હચમચાવી જાય છે. મારા ઘડતર માટે જેમણે કઠણ કાળજું રાખીને પણ કઠોરતા વાપરી હોય. અરે, મારા તીખારા સહન કરીને પણ મને સુખી કરવાની ભાવના સેવી હોય, મારા ભલા માટે આંખ લાલ કરી હોય; આ બધું યાદ આવે છે. એ સમયની મારી અવળાઈ સહન કરીને પણ મારું ભલું ઇચ્છ્યું હોય, મારી કૃતદનતા સામે પણ

જેઓએ કૃતજ્ઞતા દાખવી હોય એ બધું નજર સામે તરવરે છે.

આ બધી એમની કરુણા પ્રતિ... મેં હજુ કશું જ કર્યું નથી. હા આજ દિન સુધી તેમણે મારું ઘણું ઘણું સહન કર્યું છે." આમ બોલતાં તો તેઓ ફરીથી હિબકે ચડી ગયા. થોડા સ્વસ્થ થઈ ડો.દર્પણે પોતાનું પ્રવચન આગળ વધાર્યું... "જો આટલા વર્ષ સુધી તેમણે મારું જતન કરી મને આવું ન શીખવ્યું હોત તો તો હું મીંદુ જ હતો; સાવ મીંદુ સાહેબ ! આજે જે કાંઈ મારા મીંડાંની કિંમત છે તે એકડાને લઈને છે..." આમ કહેતાં તેમનાથી વધુ આગળ બોલી શકાયું નહીં. બે હાથ જોડી મંચસ્થ ગુરુજનો તેમજ સભાજનોને વંદન કરી તેઓ નીચે બેસી ગયા. ડો.દર્પણના આખા પ્રવચનમાં પોતાની મહેનતનો એક પણ સૂર કોઈને સાંભળવા ન મળ્યો. છેક સુધી તેઓ કૃપા સંભારી કૃતજ્ઞતાના ભાવમાં રડતા રહ્યા. સભાજનો ડો.દર્પણને એકીટશે સાંભળી રહ્યા અને તેમના જીવનમાંથી આવી કાંઈક પ્રેરણા મેળવતા રહ્યા...

- ❖ આપણી સફળતામાં આપણને સૌથી પહેલું કોણ યાદ આવવું જોઈએ ?
- ❖ સુખ અને સન્માનના સમયે આપણા હૃદયની ઊર્મિઓ કેવી હોવી જોઈએ ?
- ❖ આપણને મળેલ સિદ્ધિ પાછળ પાયાના સાચા જવાબદાર કોને ગણવા જોઈએ ?
- ❖ આપણું ચિત્ર દોરનાર આપણા ચિતારાની કૃપાની કેવી ફીલિંગ હોવી જોઈએ ?
- ❖ આપણા ઘડવૈયા કે મોક્ષદાતાની કરુણા પ્રતિ... કેવા કૃતજ્ઞ રહેવું જોઈએ ?

વહાલા ભક્તો ! પૂ.ગુરુજી આપણને ઘણી વાર કહે છે કે યશ પચાવવો એ ઝેર પચાવવા તુલ્ય છે; આ વાત સાવ સાચી છે. આપણામાં એવી પાત્રતા જ નથી કે આપણે એને પચાવી શકીએ. ઘણી વાર આપણને આપણી લાયકાત વગરનું પણ ઘણું માન-સન્માન, યશ વગેરે મળતું હોય છે. જો આપણે તેને મહારાજનાં-મોટાનાં ચરણોમાં અર્પણ ન કર્યા કરીએ તો એ આપણું ઘણું બધું બગાડી નાંખે છે. હા, ગુરુજનોની આજ્ઞાથી બાહ્ય વ્યાવહારિક દૃષ્ટિએ તો આપણે જેમ કરવું ઘટે એમ કરવું પડે પરંતુ અંદરથી માન-સન્માન અને યશની ભૂખ છોડી આપણા લેવલે આપણે સુરક્ષિત રહેવું જોઈએ. અને જો આપણે ગુરુજનોની કૃપામાં ઓગળેલા-પીગળેલા રહેવાની ટેવ પાડીશું તો તો અહંકારને અવકાશ જ નહિ મળે...

“પ્રેરક પ્રસંગ”

સાચું સુખ ક્યાં ?

લેખક : સાધુ સાકારસ્વરૂપદાસ ગુરુ : પ.પૂ.સદ્.શ્રીજ્ઞાનજીવનદાસજી સ્વામી

એક વખત શિયાળનું એક નાનકડું બચ્ચું પોતાની પૂંછડીને પકડવા માટે ગોળ ગોળ ફરતું હતું. હજુ તો એ પૂંછડી મોંમાં પકડે ત્યાં જ એ છટકી જતી હતી. એના કારણે એ વારંવાર ગોળ ગોળ ફરતું હતું અને અહીંથી તહીં દોડતું હતું. એનો આ ખેલ એક ઘરડું શિયાળ ઘણી વારથી બેઠું બેઠું જોઈ રહ્યું હતું. ખાસ્સી વાર થઈ પછી એણે ચક્કર-ચક્કર ફરતા એ બચ્ચાને પૂછ્યું : “બેટા ! તું શું કામ દોડે છે ? કાંઈ ખાસ કારણ છે ?”

દોડતાં દોડતાં જ એ બચ્ચાએ જવાબ આપ્યો, “દાદા ! મારા ભાઈબંધોએ મને કહ્યું કે, સુખ નામની અદ્ભુત ચીજ મારી પૂંછડીમાં સંતાયેલી છે. અને હું જો પૂંછડીને મોંઢામાં બરાબર પકડી લઉં તો એ મને મળી જાય ! પણ ક્યારનું દોડું છું તોપણ એ પકડાતી જ નથી. ઊલટાનું મારે એની પાછળ પાછળ દોડ્યા કરવું પડે છે !”

આ સાંભળી હસી પડ્યું અને “બેટા ! મને પણ મારી પૂંછડીમાં જ એની પાછળ પાછળ દોડવા છતાં પૂંછડી આવી જ નહીં, પણ છે કે એમ દોડવું મેં પૂંછડી પાછળ એ પછી હવે હું જ્યાં જ મારી પાછળ કહી એણે ચાલવાનું બચ્ચાએ જોયું તો સાચે જ પૂંછડી એની પાછળ પાછળ જ જતી હતી !!

પેલું ઘરડું શિયાળ ખડખડાટ ઊભા થતાં એમ બોલ્યું : પહેલાં એવું જ હતું કે સુખ સમાયેલું છે એટલે હું પણ ખૂબ જ દોડતો. એટલું બધું તો મારા મોંમાં ક્યારેય હવે અનુભવે મને સમજાયું બિલકુલ નિરર્થક છે. એટલે દોડવાનું બંધ કરી દીધું, પણ જ્યાં જાઉં છું ત્યાં પૂંછડી પાછળ આવે છે !!” એટલું શરૂ કર્યું. એટલે શિયાળના

આપણે પણ આ શિયાળના બચ્ચા જેવું તો નથી કરતા ને ! જગતનું માયિક સુખ શિયાળની પૂંછડી જેવું જ છે. હમણાં મળશે...હમણાં મળશે; એમ લાલચમાં ને લાલચમાં એને પકડવા દોડાદોડી કરીએ ત્યાં સુધી એ આપણને દોડાવ્યા જ કરે. અંતે હતાશા, નિરાશા અને થાક સિવાય બીજું કાંઈ હાથમાં ન આવે. અને જેવાં એને અવગણીને ચાલવા લાગીએ કે તરત જ એ પૂંછડીની માફક આપણી પાછળ પાછળ ચાલવા લાગે છે ! માટે માયિક સુખનો લોભ મૂકી એક ભગવાનના સુખનો લોભ રાખવો, તો જ સાચું સુખ પ્રાપ્ત થશે.

લેખક : દિવ્યાંગભાઈ ઠક્કર-આણંદ

ધનુર્માસ એટલે ભક્તિમાસ. વળી એમાંય સં.૨૦૧૯ના વર્ષને વહાલા પૂ.ગુરુજીએ 'સ્મરણ વર્ષ' નામ આપ્યું છે; તો ખાસ આ વર્ષમાં આપણે ગાફલાઈ-આળસ રાખ્યા વગર નામ-સ્મરણ કરી લઈએ, તો આપણો બેડો પાર થઈ જાય. એમાંય જો ઘરના બધા સભ્યો સાથેમળીને નામ-સ્મરણ કરે તો તો ખૂબ આનંદ આવે અને તે ઘરસભામાં સહેજે થઈ શકે.

ઘરસભા પરિવારની અંદર આધ્યાત્મિકતા અને દુન્યવી જીવનમાં આવતા અવરોધોને એકબીજાની સાથે વાર્તા-લાભથી દૂર કરે છે અને પરિવારના સભ્યો સાથે એકતા, સંપ જાળવી રાખવામાં મદદરૂપ થાય છે. તો ચાલો, કરીએ આવી લાભદાયી ઘરસભા...

❖ ધૂન :- સ્મરણ વર્ષ છે માટે બધા સભ્યોએ ભેગામળીને 10 મિનિટ ધૂન કરવી.

❖ પ્રાર્થના :-

કરી મહારાજે મોટી મહેર, આણ્યો સત્સંગ રૂડી પેર; એહ સત્સંગ છે મોટી વાત, એમાં કલ્યાણ છે સાક્ષાત.

❖ પૂજન :- બધા સભ્યોએ ભેગામળીને મહારાજને વચ્ચે પધરાવીને તેમની ફરતે બેસી જવું અને જનમંગલ નામાવલીથી વહાલા મહારાજનું ચોખા-ફૂલ કે તુલસીપત્ર વડે પૂજન કરવું.

વિડિયો :-

ત્યારબાદ ઘરના મોભીએ 'જે સ્વામિનારાયણ નામ લેશે...' આ કીર્તનના સહારે નામ-સ્મરણના મહિમા ઉપર વાત કરવી. ત્યારબાદ બધા સભ્યોએ ભેગામળીને તે કીર્તન ગાવું કે સાંભળવું.

વિડિયો :-

ઘરના બધા સભ્યોએ સાથે મળીને ઠરાવ કરવો કે, આ વર્ષમાં નામ-સ્મરણ કરીને વહાલા મહારાજ અને પૂ.ગુરુજીને રાજી કરવા જ છે. તેના માટે આપણે

બધા આપણી રુટીંગ ક્રિયાઓમાં નામ-સ્મરણ કરવાની ટેવ પાડશું. જેમ કે,

- સવારે પૂજા-કથા પછી ઠરાવ કરવો કે આજના દિવસમાં હું આટલા મંત્રજાપ કરી દઈશ. આખા દિવસમાં કાઉન્ટિંગ મશિન સાથે રાખીને મંત્રજાપ કરી શકાય.
- જમતાં-જમતાં બને તેટલું મૌન રાખીને નામ-સ્મરણ સાથે જમવું.
- કોઈ પણ જગ્યાએ કાર, બસ કે ટ્રેનમાં જતા હોઈએ તો રસ્તામાં ધૂન સાંભળવાની ટેવ પાડવી.
- બહેનો જમવાનું બનાવતાં ધૂન બોલી શકે અથવા સાંભળી શકે.
- મોબાઇલના નોટીફિકેશન અને રીંગટોન તરીકે ધૂન રાખી શકાય.
- સાંજે વોર્કિંગ માટે જતા હોઈએ તો કાઉન્ટિંગ મશિન સાથે રાખીને મંત્રજાપ કરી શકાય.

વહાલા ભક્તો ! આમ આપણે અનેક રીતે સ્મરણ કરીને મહારાજને રાજી કરી શકીએ છીએ, પણ તે સ્મરણમાં આપણને પૂ.ગુરુજીએ જે ટેક્નિક શિખવાડી છે તે ધ્યાનમાં રાખીને સ્મરણ કરીશું તો વધુ ફાયદો થશે.

વિડિયો :-

ઘરના વડીલે દરેકને કેટલું નામસ્મરણ થાય છે તે પૂછી જેમને સારું થતું હોય તેમને રાજીપો અને જેમને ઓછું થતું હોય તેમને બળ આપવું. હવે હળવો આનંદ કરીને પ્રસાદ વહેંચી સભાને પૂર્ણ કરવી. ●●●

બાળકિલ્લોલ

રંગ પૂરો,
રાજ્યો મેળવો...

શ્રદ્ધાંજલિ

● અક્ષરવાસ : અ.નિ.પ.ભ.શ્રીભુરાભાઈ ધનજીભાઈ દિયોરા-વેળાવદર

WATCH
VIDEO

મૂળ ગામ વેળાવદરના હાલ સુરતમાં રહેતા પ.ભ. શ્રીભુરાભાઈ ધનજીભાઈ દિયોરા તા.૩૧/૧૦/૨૦૨૨ના રોજ ૬૬ વર્ષની ઉંમરે પ્રભુસ્મરણ કરતાં થકા અક્ષરનિવાસી થયા છે. પ.ભ.ભુરાભગતને નાનપણથી સ્વામિનારાયણ ભગવાનનો સત્સંગ અને નિશ્ચય હતો. ૩૬ વર્ષ પહેલાં ધંધાર્થે સુરત આવવાનું થતાં તેમને પ.ભ.લાલજીભાઈ ધાનાણી આદિક ભક્તોના યોગે જ્યારથી ભુરાભગતને પૂ. ગુરુજીની ઓળખાણ થઈ ત્યારથી લઈને ધામમાં ગયા ત્યાં સુધી તેમણે એકધારી નિષ્ઠા અને સત્સંગનો પક્ષ રાખી ખૂબ સારી સેવા કરી સૌનાં દિલ જીતી લીધાં હતાં.

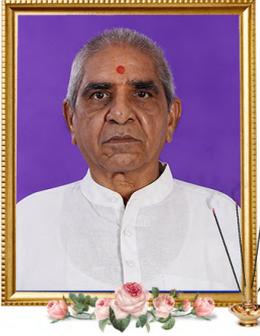
છેલ્લા ૧૮ વર્ષથી સંસાર-વ્યવહારમાંથી નિવૃત્તિ લઈ તેમણે પોતાનું જીવન સત્સંગની સેવામાં સમર્પિત કર્યું હતું. પૂ.ગુરુજીના એક વચને તેમણે મંદિરના ફરતા સ્ટોલમાં સેવા સ્વીકારી આખા ગુજરાતમાં સત્સંગના ગામડે-ગામડે ફરી સહુને સત્સંગનું સાહિત્ય પૂરું પાડ્યું. તેમણે આજીવન ઉત્સાહથી મહિમાપૂર્વક ગળતા હૃદયે સેવા કરી બધાનો ખૂબ રાજીપો મેળવ્યો હતો. કુંડળધામ કે કારેલીબાગ-વડોદરા મંદિરમાં સમર્પિત થઈને રહેવા કરતાં પણ ફરતા સ્ટોલમાં સેવા કરવી અઘરી છે. કેમ જે, આ સેવામાં માન-અપમાન થાય, ધન-સ્ત્રીનો યોગ થાય, જમવા-રહેવાનો કોઈ મેળ પડે નહિ, પૂ.ગુરુજી-સંતોનું સાંનિધ્ય નહીં, ઉત્સવ પ્રસંગમાં આવવા ન મળે અને તન-મનનો બધા પ્રકારનો ભીડો સહન કરવાનો થાય; આવી બધી જ પરિસ્થિતિને ભુરાભગતે માત્ર વહાલા મહારાજ અને પૂ.ગુરુજીને રાજી કરવાના ભાવથી પ્રેમથી વધાવી લીધી હતી. તેઓ પોતાનું અપમાન કરનાર કે મારનારનું પણ ક્યારેય ઘસાતું બોલ્યા નથી, તો તેમણે સંતો-ભક્તોનો અભાવ-અવગુણ તો ક્યાંથી લીધો હોય..! ઊલટાનું ભગવાનની કસોટી સમજી આવી સેવા મારા ભાગ્યમાં ક્યાંથી હોય ? એમ સમજી અતિ મહિમા અને દિવ્યભાવ રાખી નિર્માની થઈને સેવા કરતા રહેતા. વિરોધી પણ તેના વખાણ કરે એવું તેમનું સદ્ગુણી જીવન હતું.

ભગવાન સ્વામિનારાયણ અને પૂ.ગુરુજીની નિષ્ઠાના બળે તેઓ શારીરિક, માનસિક કે આર્થિક મુશ્કેલીઓમાં પણ ક્યારેય પાછા તો ન પડ્યા ઊલટાનો સત્સંગમાં કાયમ ચડતો અને ચડતો જ રંગ રહ્યો. તેઓ હંમેશાં સાથે સેવા કરનાર ભક્તોને અનુકૂળતા રહે તેમ પોતામાં બદલાવ કરી તેમનામાં ભળીને રહેતા. પોતે જમવામાં સાવ નિઃસ્વાદી છતાં સાથેના ભક્તોને જમવામાં મુશ્કેલી ન પડે તેનું ધ્યાન રાખતા.

નાનામાં નાના સાધક-પાર્ષદ કે હરિભક્ત પણ કહી શકે એવું તેમનું સરળ જીવન હતું. પોતાનાથી સંતો નારાજ થયા હશે; એવું કદાચ તેમને લાગે તો જ્યાં સુધી સંતો રાજી ન થાય ત્યાં સુધી તેમને ઊંઘ આવતી નહીં. તેઓ હંમેશાં બીજાને મોટા માનતા, સંતો-ભક્તોના નાના એવા ઉપકારને પણ ક્યારેય ભૂલતા નહીં. હંમેશાં યશ બીજાને આપી રાજી થતા; આવા તેમના દિવ્ય સદ્ગુણોથી અતિ રાજી થઈ પૂ.ગુરુજી સંતોની શિબિર ચાલતી હોવા છતાં તેમની ગુણાનુવાદ સભા કરવા માટે સંતમંડળ સાથે સુરત પધાર્યા. તા.૧૬/૧૧/૨૦૨૨ના રોજ શ્રીસ્વામિનારાયણ સત્સંગ-હોલ, મૂર્તિબાગ (સુરત) ખાતે અ.નિ.પ.ભ. શ્રીભુરાભગતની ગુણાનુવાદ સભાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

આવો ૩૬-૩૬ વર્ષ એકધારો મહિમા, પ્રેમભાવ, દિવ્યભાવ રાખીને પોતાના શરીર, કુટુંબ, વ્યવહાર કે જગત કોઈની પરવા કર્યા વગર સત્સંગની સેવામાં પોતાની જિંદગી ઘસી નાંખનાર પ.ભ.શ્રીભુરાભગતને વહાલા મહારાજ કાયમને માટે પોતાની મૂર્તિનું મહાસુખ અર્પે તથા તેમના પુત્ર રાકેશભાઈ તથા પિયુષભાઈ વગેરે પરિવારજનોને તેમના વિયોગનું દુઃખ સહન કરવાની શક્તિ આપે તથા તેમના જેવા સદ્ગુણો આપે એવી શ્રીહરિનાં ચરણોમાં પ્રાર્થના...

● અક્ષરવાસ : અ.નિ.પ.ભ.શ્રીબિહારીલાલ રમણલાલ પટેલ

ખંભાતના પ.ભ.બિહારીલાલ રમણલાલ પટેલ તા.૨૮/૦૯/૨૦૨૨ના રોજ ૭૫ વર્ષની ઉંમરે પ્રભુ સ્મરણ કરતાં થકા અક્ષરનિવાસી થયેલ છે. બિહારીકાકાએ ખંભાતના સમર્થ સદ્ગુરુ બ્રહ્મચારી શ્રીમાયાતિતાનંદ સ્વામી પાસે કંઠી બંધાવી હતી. તેમણે સદ્.બ્ર.શ્રીમાયાતિતાનંદ સ્વામીની નિષ્ઠાપૂર્વક ખૂબ સારી સેવા કરી તેમનો અપાર રાજીપો મેળવ્યો હતો. ત્યારબાદ છેલ્લા ૨૨ વર્ષથી તેઓ પૂ.ગુરુજી સાથે જોડાયેલા હતા. તેઓએ કુંડળધામ તથા કારેલીબાગ-વડોદરા મંદિરમાં સમર્પિત થઈ ઘરઘણીની જેમ સેવા કરી હતી. તેઓ સ્પષ્ટ વક્તા હતા. બિહારીકાકાને સંતોમાં ખૂબ હેત હોવાથી સંતોની તબિયત સારી રહે તે માટે દર વર્ષે સામેથી ફોન કરીને મેથીપાક બનાવવાની સામગ્રી મોકલાવતા હતા. તેઓ મુખ્યત્વે ઇલેક્ટ્રીકની સેવા કરતા અને સેવામાં ક્યારેય પાછી પાની કરતા ન હતા. સેવામાંથી ફ્રી થાય કે તરત હરિગેમમાં મહારાજને ભાવથી વિવિધ શણગાર કરી ભગવાનમાં હેત કરવું; એ એમનું આગવું અંગ હતું. મહારાજ બિહારીકાકાના પવિત્ર આત્માને પોતાની મૂર્તિનું મહાસુખ આપે અને તેમના દીકરા કેતનભાઈ આદિક પરિવારજનોને તેમના જેવા સદ્ગુણો આપે એવી પ્રાર્થના....

● અક્ષરવાસ : અ.નિ.પ.ભ.શ્રીચંદુભાઈ ડાહ્યાભાઈ પટેલ

મૂળગામ કંડારી હાલ વડોદરામાં નિવાસ કરીને રહેતા પ.ભ.ચંદુભાઈ ડાહ્યાભાઈ પટેલ તા.૧૯/૧૨/૨૦૨૨ના રોજ ૮૮ વર્ષની ઉંમરે પ્રભુસ્મરણ કરતાં અક્ષરવાસી થયેલ છે. ચંદુભાઈ ઘણા વર્ષોથી પૂ.ગુરુજી સાથે હેતથી જોડાયેલા હતા. તેઓ નિર્માની, પ્રેમાળ, સત્ય બોલવાના આગ્રહી હતા. તેઓ નિયમપૂર્વક દરરોજ કારેલીબાગ-વડોદરા મંદિરમાં મંગળા આરતીનાં દર્શન કરવા આવતા. તેમને સદ્ગ્રંથ વાંચનનું અંગ સારું હતું. શ્રીહરિ ચંદુભાઈના પવિત્ર આત્માને પોતાના ધામનું મહાસુખ આપે તથા તેમના પરિવારજનોને તેમના જેવા સદ્ગુણો આપે એવી પ્રાર્થના...

● અક્ષરવાસ : અ.નિ.પ.ભ.શ્રીપ્રભુદાસભાઈ રાયજીભાઈ પટેલ

મૂળ ગામ મંડાળામાં રહેતા પ.ભ.પ્રભુદાસભાઈ રાયજીભાઈ પટેલ તા.૧૮/૧૧/૨૦૨૨ ના રોજ ૯૧ વર્ષની ઉંમરે હરિસ્મરણ કરતાં થકા અક્ષરવાસી થયેલ છે. તેઓ છેલ્લા ૧૮ વર્ષથી પૂ.ગુરુજી સાથે જોડાયેલા હતા. તેઓ સ્વભાવે ભોળા દિલના, પરોપકારી, સંતપ્રેમી હતા. તેમના દીકરાઓ જીતુભાઈ માસ્તર, મહેશભાઈ તથા ભરતભાઈ વગેરે શ્રીસ્વામિનારાયણ મંદિર, કારેલીબાગ-વડોદરામાં ખૂબ સારી સેવા કરી મહારાજનો રાજીપો લઈ રહ્યા છે. શ્રીહરિ પ્રભુદાસભાઈના આત્માને પોતાની મૂર્તિનું અખંડ મહાસુખ આપે એવી પ્રાર્થના...

● અક્ષરવાસ : અ.નિ.પ.ભ.શ્રીડાહ્યાલાલ યુનીલાલ જોષી

મૂળગામ આગિયોલ (હિંમતનગર) હાલ વડોદરામાં રહેતા પ.ભ.શ્રીડાહ્યાલાલ યુનીલાલ જોષી તા.૨૮/૧૧/૨૦૨૨ના રોજ ૯૨ વર્ષની ઉંમરે અક્ષરવાસી થયેલ છે. ડાહ્યાભાઈ અમદાવાદ શ્રીનરનારાયણ દેવના નિષ્ઠાવાન, સંત પ્રેમી અને શાસ્ત્રાભ્યાસી સત્સંગી હતા. તેઓ નિવૃત્ત શિક્ષક હોવાથી ગરીબ બાળકોને નિ:શુલ્ક ભણાવતા, તેમને યથાશક્તિ સહાય કરતા. તેમના પુત્ર પ.ભ.મહેન્દ્રભાઈ જોષી શ્રીસ્વામિનારાયણ મંદિર કારેલીબાગ-વડોદરામાં સમર્પિત થઈને ખૂબ સારી સેવા કરે છે. શ્રીહરિ ડાહ્યાલાલ જોષીના આત્માને પોતાની મૂર્તિનું મહાસુખ આપે એવી પ્રાર્થના...

● અક્ષરવાસ : અ.નિ.પ.ભ. શ્રીગોપાળભાઈ ડાયાભાઈ વાળંદ

મૂળ ગામ વાસણા (ખંભાત)માં રહેતા પ.ભ.ગોપાળભાઈ ડાયાભાઈ વાળંદ તા.૨૮/૧૧/૨૦૨૨ ના રોજ ૬૨ વર્ષની ઉંમરે પ્રભુ સ્મરણ કરતાં અક્ષરવાસી થયેલ છે. તેઓ છેલ્લા ૬-૭ વર્ષથી પૂ.ગુરુજી સાથે સત્સંગમાં જોડાયા હતા. તેઓ સાદગીભર્યું, નિંદા-ટીકાથી રહિત, શાંત, ધીરજપૂર્વક જીવન જીવતા હતા. તેમના સુપુત્ર ભાવેશભાઈ વાળંદ હાલ શ્રીસ્વામિનારાયણ મંદિર, કારેલીબાગ-વડોદરામાં ખૂબ સારી સેવા કરી સંતોને રાજી કરે છે. શ્રીહરિ ગોપાળભાઈના પવિત્ર આત્માને પોતાની મૂર્તિનું મહાસુખ આપે તથા પરિવારજનોને તેમના જેવા સદ્ગુણો આપે એવી પ્રાર્થના...

સત્સંગ સમાચાર

● સંત શિબિર-૨૫, સમર્પિત-સેવાભાવી શિબિર-૧૪ તથા આત્મીયસભા-૧૧૩, કુંડળધામ

કુંડળધામ અને કારેલીબાગ-વડોદરામાં રહેતા ત્યાગી સંતો-ભક્તોનું આધ્યાત્મિક પોષણ કરવા દર વર્ષની જેમ પૂ.ગુરુજીની પ્રેરણાથી તા.૧૧/૧૧/૨૦૨૨ થી તા.૧૫/૧૨/૨૦૨૨ દરમિયાન શ્રીસ્વામિનારાયણ મંદિર, કારેલીબાગ-વડોદરા તેમજ કુંડળધામમાં સંત શિબિર-૨૫નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં પૂ.ગુરુજી તથા પૂ.દયાળુ સ્વામીએ સંતજીવનના ઘડતર અને આધ્યાત્મિક પોષણ માટે ચિંતનીય અને પ્રેરણાદાયી વાતો કરી બળ પૂરું પાડ્યું હતું.

ત્યારબાદ તા.૧૬/૧૨/૨૦૨૨ના રોજ સમર્પિત શિબિર-૧૪નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં પૂ.ગુરુજીએ તથા પૂ.દયાળુ સ્વામીએ કુંડળધામ તથા કારેલીબાગ-વડોદરામાં સમર્પિત-સેવાભાવી તરીકે રહીને

સેવા કરતા ભક્તોને તેમની સેવા અને સમર્પણ બદલ રાજીપો આપ્યો હતો.

તેમજ તા.૧૭/૧૨/૨૦૨૨ના રોજ વ્યાવહારિક શિબિર-૧૩નું પણ આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં દરેક ઝોનનાં મુખ્ય કાર્યકર ભક્તોએ વ્યાવહારિક અને આધ્યાત્મિક માર્ગમાં પડતી મુશ્કેલી-મૂંઝવણો વિશે નિર્ણાયક ચર્ચા-વિચારણા કરી હતી. જેમાં પૂ.ગુરુજીએ ખાસ સમય ફાળવી યોગ્ય માર્ગદર્શન પૂરું પાડ્યું હતું.

તા.૧૮/૧૨/૨૦૨૨ના રોજ આત્મીયસભા-૧૧૩નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં પૂ.ગુરુજીએ હરિનામસ્મરણના મહિમાની સદૃષ્ટાંત વાતો કરી શ્રીહરિ તથા સંતો-ભક્તોને રાજી કરવા માટેનું ભાથું બંધાવ્યું હતું.

● સત્સંગ સભા-મૂર્તિબાગ, સુરત

અ.નિ.શ્રીભુરાભગત (વેરાવદરવાળા)ની ગુણાનુવાદ સભા નિમિત્તે પૂ.ગુરુજી સંતમંડળ સાથે સુરત પધાર્યા હતા. તા.૧૫/૧૧/૨૦૨૨ના રોજ સુરત વરાછા વિસ્તારમાં આવેલા સત્સંગહોલ ભક્તિબાગને ૭ વર્ષ પૂર્ણ થતા પૂ.ગુરુજીએ પધારી આશીર્વચન પાઠવ્યા હતા. તા.૧૫ અને ૧૬/૧૧/૨૦૨૨ના રોજ મૂર્તિબાગ-સુરત મુકામે રાત્રિ

સત્સંગસભાનું સુંદર આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ બંને દિવસ પૂ.ગુરુજીએ સદ્.શ્રીમાધવદાસ સ્વામી કૃત શ્રીહરિકૃષ્ણચરિત્રામૃતસાગરની કથાના માધ્યમે ભક્તવત્સલ ભગવાનના મહિમા સભર ચરિત્રો સાથે મનનીય વાતો કરી હતી. જેમાં મહારાજે આપણા પર કરેલ અપાર કરુણાનાં ચરિત્રો સાંભળી સહુ ભક્તો ધન્ય થયા હતા.

● ૨૦૩મી વચનામૃત જયંતી - કારેલીબાગ, વડોદરા

શ્રીસ્વામિનારાયણ મંદિર, કારેલીબાગ-વડોદરામાં તા.૨૭/૧૧/૨૦૨૨ માગશર સુદ-૪ ને રવિવારના રોજ પૂ.ગુરુજીના પાવન સાન્નિધ્યમાં ૨૦૩મી વચનામૃત જયંતી ઊજવવામાં આવી હતી.

આ પ્રસંગે સહુ સંતો-ભક્તોએ શ્રીજીમહારાજની પરાવાણી ગ્રંથરાજ વચનામૃતનો સામૂહિક પાઠ કરી અનેરો આનંદ અનુભવ્યો હતો. ત્યાર બાદ પૂ.ગુરુજી સાથે સહુ સંતો-ભક્તોએ જનમંગલ નામાવલી દ્વારા અક્ષત-પુષ્પ વડે ગ્રંથરૂપ પરમાત્માનું સામૂહિક પૂજન કરી સમૂહ આરતીનો દિવ્ય લાભ લીધો હતો.

આ પાવન પ્રસંગે પૂ.ગુરુજીએ આશીર્વાદ આપતાં જણાવ્યું હતું કે, "આજ્ઞા પાળીને ભક્તિ કરીએ તો નિર્વાસનિક થઈને ભગવાનના ધામમાં જવાય. વચનામૃતના રસિયા-સ્વાદિયા થઈ તેનું પાન કરીએ તેમ તેમ આત્મા શુદ્ધ થાય, બળિયો થાય, આત્માનું અજ્ઞાન જાય, જ્ઞાન થાય અને કાયમને માટે મહારાજના આનંદને પમાય." આ સમગ્ર પ્રસંગનો પ્રત્યક્ષ તથા વચ્ચુંઅલી લાભ લઈ હજારો ભક્તોએ ધન્યતા અનુભવી હતી. આ પાવન પ્રસંગના યજમાનપદની સેવાનો લાભ પ.ભ.શ્રીજયેશભાઈ કે. સવાણીએ લીધો હતો.

સ્મરણ વર્ષ સ્પેશીયલ...

-EVERYDAY-
24/7
LIVE

SWAMINARAYAN T.V

આધ્યાત્મિક, પારિવારીક,
સાઇન્ટિફિક વગેરે લેખોનો
રસથાળ એટલે...

સત્સંગ સેવક

શું તમે સત્સંગ સેવક મેગેઝિન વાંચો છો ?

મેગેઝિન પ્રતિ આપનો અભિપ્રાય તથા સૂચન જણાવવા
ક્લીક કરો. ...

**YOUR
FEEDBACK**

Join Us

96012 90051

**100%
Free
Download**

All in One at

- Wallpapers
- Books
- Magazines
- Apps
- Katha
- Kirtans

**YouTube
Channel**

Subscribe us
@Swaminarayan

www.swaminarayanbhagwan.org